

opari. vt utroq; commodo in teplo dei quod est ecclesia partem mereat. tur habere.

Et surrexerunt. Cyrus omnia precepit immo permisit in hierusalem ascendere et edificare domum domini. sed tantum de iuda et beniamin et tribu leni ascendere voluerunt. Nam decem tribus sub ieroboam rege a teplo dei et cultu pietatis sunt alienate: et id a regibus assiriorum fuerunt captiuatate. nec vnq; omnes vt perhibent in patria venisse. Sed iudas et beniamin et tribus lenitica ad quas templi ministerium pertinebat. quibus peccata decem tribuum imitarentur. nunquam beniamin et tribus leniticae deserebant. Et vt vltima a chaldeis sunt capti et prius per se regnantibus redire permisit. quia. f. de tribu iuda et leuitica ortus est dñs noster. Tribus quoq; beniamin illis se religio sa fide coniunxit. maxime. quia hierusalem eius forte fuit. et ideo collate misericordie pteiceps esse meruit.

Principes p. Principum enim patrum. i. magistrorum est opere et doctrina erantium metes i studio boni operis edificare.

Scripte docti in regno celoꝝ. qui merita sensulq; auditoru solet examinares diiudicare noit que in quo gradu misterij ecclesiastici promoueat. Ascenderet. Quotidianis profectibus velut quibusdam gradibus ascendit ad summam virtutuꝝ que sunt in eterne pacis visione. primi gradus sunt propria vitam corrigere. Secundi de proximoru erratib; laborare. Supremi post opera bona et doctrinam gaudiaperpetue remuneratonis expectare.

Adiuuerunt ma. eoz. Man? edificatiu socij qui edificare nequnt datis pecunijs adiuuant. cu seculares predicatoribus liberos suos vel familia domino educandaz committit. vt qd per se nequeunt. p eos qui possunt dño sue deuotionis munus offerant.

In iumentis. Beda. id est tardioribus. sed ad leniungam euangelij portandam mansuetis. Dant etiã pecora. bumiles. f. spiritus et mites qui de substantia sua quasi de lacte et lana gratis pauperibus tribuunt. Dant et substantiam et supellectilem variam cum multipharis operu florib; insignes viros vel feminas parentes vel domesticos. doctoribus pmédant. per quos domino consecrantur. et proficiant in edificium domini. Sunt enim pleriq; naturali dono casti. patientes. modesti. liberales. iusticie et sapientie amatores. orationibus et elemosinis sicut comedunt instantes. et legem non habentes. que legis sunt faciunt. Hi cu sanctis predicatoribus in christo renascuntur. vel in fide confirmandi offerantur. quasi supellex varia ad edificandam domum domini principibus potum tribuuntur.

Protulit vasa. Beda. Diuersa vasoru species fidelium personas diuersas vel orationes significat. In apocalipsi legitur vigintiquattuor sciores hie pbyalas aureas plenas odoramentorum. que sunt orationes sanctoꝝ. pbyale cu sunt vasa pura et lucida. et significat simplicitate corda

de quacuq; f. professione. eum viri de loco suo. argeto et auro et substantia et pecoribus excepto quod voluntarie offerunt templo dei quod est in hierusalem.

quia debili et ierti animo iacent vel sue vel fraterne dilectionis et salutis curam non habet. Et surrexerunt principes patrum de iuda et beniamin et sacerdotef et leuite et omnis cuius suscitauit deus spiritum vt ascenderet ad edificandum templum domini quod erat in hierusalem.

Aniuerfcs qui erant i circumitu adiuuerunt manus eorum in vasis argenteis et aureis. in substantia et iumentis. in supellectili. exceptis his q spon te obtulerat. Rex quoq; cyr? protulit vasa templi domini que tulerat nabuchodonosor d hierusalem.

qui fideles. f. quilibet immundus spiritus qui fideles de ecclesia rapit et priuat gaudio eterne pacis. rat nabuchodonosor d hierusalem. f. iungendo consortio reproborum qui sunt templum et ciuitas dyaboli capitis. f. omni malorum et posuerat ea i teplo dei sui. Pro

angelorum et hoim. tulit autem ea cyrus rex persarum per manum mitridatis filij gazar bar. et adnumerauit ea. safabasar principi iude. et hic est numerus eorum. Pbyale auree triginta. pbyale argete mille. cultri vigintinoue cyphi aurei triginta. cyphi argentei secundi quadringenti decem. vasa alia mille. Omnia vasa aurea et argentea quinq; milia quadraginta. Aniuerfcs tulit safabasar: cum his qui ascendebant de transmigratione babilonis in hierusalem.

CC. II.

H sunt autem prouicie filij qui ascenderunt de captiuitate quam transtulerat nabuchodonosor rex babilonis in babilonem. et reuersi sunt i

quibus subdole cogitatio habent. s. ea q in corde tenent pura. pferunt lingua. Talibus ergo aromata. i. acceptabiles deo orationes inesse referuntur. Cultri quibus utebantur ad incidendos vel diuidendos ratone congrua. artus victimar. vt omnibus ratone distinctis pars i altari connumeretur. pars sacerdotibus. pars lenitis. pars offerentibus daretur. illos significat. qui discretione hnt. qui perfecte noit discernere d sacrificio salutari quod e christus. que omnibus sint dicenda. que perfectioribus. que humane cognitionis modum excedentia igni spissanti tribuenda. Sapi au rei qui maiori sapientie splendore nitentur. Argentei vero qui docendi venustate rutili que nouerunt planius exponunt. quos distinguens apostolus ait. filijs per spiritus datur sermo sapientie. alijs sermo sciencie. fm eundem spiritus. Quia autem numerus vasoru et specialiter singularu et i suma generaliter oim memoratur. significat q dñs summa electoru suoru. no solu eoz q in fidei muidicia pferant. s. etiaz eoz q respicendo ad fidem redeunt. i libro eterne memoie scripta pntet. i quoz figura apte subdit. Aniuerfcs tulit safabasar zc.

Et adnumerauit. Hoc fit cu xps qui e beres vniuersoru qd ad salute pstituit d pte sathane eruit: et eccle sacerdotibus reconciliados per pte tentia offert. Et hic e numerus. Quia nouit dominus numerus electoꝝ. nec perit aliqua de oib; ei? pstitibus noi ei? magno et terribili.

rus. Quia nullus de predestinatis pte imperpetuum pot. si qm em in babilone. i. confusionem peccatoꝝ abducuntur. diuina prouisione p societate iustoru ad pacem ecclie reducuntur. Vasa aut q exercitus chaldeoru capta hierusalem fregisse. fractas i babilonia transtulisse phibet. illos exprimit q ita a dyabolo capiunt. vt pti qd pteat pbene rapiat ad pena.

Di sunt aut filij prouicie. Iude. f. no babilonie. Ad hac em ptinebat etiã de captiuoru stirpe i babilonia nati. toto em anno iudeaz et hierles suspirabat. qz figurã gerit dux eoz zorobabel q noie ipso se ortu i babiloe demonstrat. s. itetone et ope aue ierles. Altiori sensu filij ecclie filij sunt pte celestis. n solu q ecclie sacmẽtia snt ibuti. s. etiã q for. i. iter ipi os aliqñ aberrates diuina electoe an seclã pordiat ad vita diuie grẽ misterijs snt psecrãdi d qb; bñ subditur. Et reuer. f. in b.

Et reuersi. Cu enim liberati de pte sathane qui a fide errauerant cu eis qui nuper fidem didicerunt in hierusalem optate pacis et in iudeã confessionis vel laudatois redierunt. mox quisq; ciuitatem suaz repetens igre ditur. id e custodiam et opationẽ virtutum. quam diuina dignatõ scdm mensuram fidei largitur. deuotus exequitur. Bene autem cum dixisset generaliter reuersos in iudam et hierusalem subiecit vnusquisq; in ciuitate suam. quia sic singuli in suis ciuitatibus commorabantur vt generaliter omnes ad iudam et hierusalem pertinerent. Designat ergo hierusalem vniuersalem ecclie statum. et ciuitates ad eam pertinentes singulas fidelium virtutes in quibus ab incurribus demonum muniuntur. Possunt etiaz

per civitates in quibus comorabantur qui de captivitate in babilonem et inde venerat diuerse poribem ecclesie accipi ex quibus vna catholica perficitur. in quibus quicunq; conuersantur singuli se filios catholice ecclesie quasi ciues hierlem profitentur. Erant autem ante alios zozobabel et iesu duab; quoru; vnus de regia: alter de sacerdotali prosapia erat: qui vna veri regis et summi sacerdotis persona gerebant. Ipe solus est per quem ad salutem venim; . vñ Remo venit ad presens nisi per me: qui singulos electorum vel per seipsum occulta inspiratione: vel per predictatores aperta eruditione de confusione presentis vite ad visiois pacis et confessione dominice laudis: quasi ad iudicium et hierusalem de babilone colligit. Visio autem pacis et confessio in presentibus inchoat: et in futuro proficitur.

C Unusquisq; ^{ci. f. Beda.} 30 vigiliantur scriptura distinxit de qua generatio captivorum soluti in patriam redierint. vt ex eo admoneremur quanta certitudine summus electorum suorum in libro vite descripta: et velut in albo cedi consignet quot anias quisq; fidelium vel verbo vel exemplo puerteret per quibus certa mercede remuneret.

Numerus v. po. isra. B. Populum israhel tribu iuda et beniamin dicit: et quicunq; de alijs tribub; assyriorum quanda euaserat man; . sed cum his fuerat a babilonis captiuati. Deniq; notandum: quia in ipsa serie cathalogi: et magis vbi idem cathalogus in secunda parte libri. i. verbis neemie repetitur: quindecim fere civitatu noia inseruntur: que (nisi fallor) in iuda tribu et beniamin inueniuntur. vñ verisimile e populū israhel B

hierusalem et iudeam vnusquisq; in civitate suam qui venerunt cum zozobabel et iesua neemias saraia rabelaia mardochai belsan mesphar belguai reu baana. Numerus virozū populi israhel. Filij phares: duo milia centum septuaginta duo. ^{sal. beguai} Filij arethi: septingenti septuaginta quinque. ^{sal. duo} Filij gersaphatia: trecenti septuaginta quinque. ^{sal. duo} Filij saphatia: trecenti septuaginta duo. ^{sal. duo} Filij arca: septingenti septuaginta quinque. ^{sal. duo} Filij phetmoab filiorum iosue: octingenti et ioab duo milia octingenti duodecim. ^{sal. duo} Filij belai: mille ducenti quinquaginta quattuor. ^{sal. duo} Filij zethua nongenti quadraginta quinque. ^{sal. duo} Filij zachai: septingenti sexaginta. ^{sal. duo} Filij bani: sexcenti quadraginta duo. ^{sal. duo} Filij bebai: sexcenti vigintitres. ^{sal. duo} Filij azgad: mille ducenti vigintiduo. ^{sal. duo} Filij adonica: sexcenti sexaginta sex. ^{sal. duo} Filij beagui: duomilia quingentasex. ^{sal. duo} Filij adin: quadringenti quinquaginta quattuor. ^{sal. duo} Filij atber qui erant ex ezechia nonaginta octo. ^{sal. duo} Filij bebai: trecenti vigintitres. ^{sal. duo} Filij ioza: centus duodecim. ^{sal. duo} Filij asem: ducenti vigintitres. ^{sal. duo} Filij gebbar: nongenti quinque. ^{sal. duo} Filij bethlehem: centum vigintitres. ^{sal. duo} Viri nephtupha: qui quingentasex. ^{sal. duo} Viri anathot: centum vigintiocto. ^{sal. duo} Filii azmaueh quodraginta duo. ^{sal. duo} Filii cariattharim: cephira et beeroth: septingenti quadraginta tres. ^{sal. duo} Filii rama et gabaa: sexcenti viginti unus. ^{sal. duo} Viri machmas: centum viginti duo. ^{sal. duo} Viri bethel et chai: ducenti vigintitres. ^{sal. duo} Filii nebo quinquaginta duo. ^{sal. duo} Filii megbis: centum quinquaginta sex. ^{sal. duo} Filii belam alte

rius: mille ducenti quinquaginta quattuor. ^{sal. duo} Filii arim: trecenti viginti. ^{sal. duo} Filii lodadin et ono septingenti viginti quinque. ^{sal. duo} Filii hiericho: trecenti quadraginta quinque. ^{sal. duo} Filii senaa: tria milia sexcenti triginta. ^{sal. duo} Sacerdotes: filii iadaia in domo iesue: nongenti septuaginta tres. ^{sal. duo} Filii emmer: mille quinquaginta duo. ^{sal. duo} Filii pheflur: mille ducenti quadraginta septem. ^{sal. duo} Filii arim: mille decem et septem. ^{sal. duo} Levite. ^{sal. duo} Filii iesue et cedmibel filiorum odeuie: septuaginta quattuor. ^{sal. duo} Cantores. ^{sal. duo} Filii asaph: centum vigintiocto. ^{sal. duo} Filii ianitorum. ^{sal. duo} Filii sellum. ^{sal. duo} Filii atber. ^{sal. duo} Filii thelmon. ^{sal. duo} Filii accub. ^{sal. duo} Filii atthira. ^{sal. duo} Filii sobai. ^{sal. duo} vniuersi centum trigintanouem. ^{sal. duo} Nathinnei. ^{sal. duo} Filii sia. ^{sal. duo} Filii asupha. ^{sal. duo} Filii thebbaoth. ^{sal. duo} Filii ceros. ^{sal. duo} Filii sylvaa. ^{sal. duo} Filii phadon. ^{sal. duo} Filii lebana. ^{sal. duo} Filii azaba. ^{sal. duo} Filii accub. ^{sal. duo} Filii agab. ^{sal. duo} Filii selmai. ^{sal. duo} Filii anan. ^{sal. duo} Filii gaddel. ^{sal. duo} Filii gaer. ^{sal. duo} Filii raabia. ^{sal. duo} Filii rasin. ^{sal. duo} Filii nechoda. ^{sal. duo} Filii gazem. ^{sal. duo} Filii azec. ^{sal. duo} Filii phasga. ^{sal. duo} Filii beleg. ^{sal. duo} Filii asema. ^{sal. duo} Filii muniz. ^{sal. duo} Filii nephtusiz. ^{sal. duo} Filii bechue. ^{sal. duo} Filii acupha. ^{sal. duo} Filii azur. ^{sal. duo} Filii besluth. ^{sal. duo} Filii maida. ^{sal. duo} Filii arsa. ^{sal. duo} Filii bercos. ^{sal. duo} Filii zizara. ^{sal. duo} Filii thema. ^{sal. duo} Filii nastia. ^{sal. duo} Filii atbupha. ^{sal. duo} Filii seruorum salomonis: filii sorbei: filii sophereth: filii phazuda: filii iala: filii dercon: filii geddel. ^{sal. duo} Filii saphata. ^{sal. duo} Filii athil. ^{sal. duo} Filii phocereth qui erant de asebaim. ^{sal. duo} Filii amim. ^{sal. duo} Omnes nathinnei et filii seruorum salomonis: trecenti nonaginta duo. ^{sal. duo} Et hii qui ascenderunt de thelmala thelarfa cherub et don et mer: et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen

loco d' ipis; maxime tribubus vna cum sacerdotibus et levitis qui inter eos sortē habuerat debere intelligi.

Nathinnei filii Beda. Nathinnei qui sacerdotes levitas cantores et iuiores in ordine describunt. ipsi tunc fuerunt qui in ecclesia subdiaconi vocantur: obediētes officijs levitarū: et oblatōes in templo suscipiētes a populo.

Des nathi. B. Hoc loco etiam similitera gratia dei ostenditur: quod etiam in veteri testamento gentes ad salutem recipiebantur: vñ exposito cathalogo eorum: quos faciter ad populū dei pertinere ostendit: adiuncti sunt autem vtriusque ex profertur essent ignorabatur: eorum simul inter filios israhel numerus exponitur: et si em loga septaginta patrum suorum a templo vel populo dei quō ad eū pertinerent indicare nequiverat: quod tū data generalis licentia de captivitate ascenderant: vt socij recipiebantur: gaudebant enim ceteri israhelites eos ob amorē communis fidei et religionis habere quasi fratres et notos: et si origine carnis minus cognoscebant eos. Allegorice autem iter penitentes qui liberati a captivitate viciorum ad edificandam vel in seculis alijs domū dñi ascendunt. Sunt nonnulli qui plurimū gravioribus peccatis affecti: quod a deo ab omni actu pietatis et castitatis videntur alienati: vt nihil prosus bonitatis et religionis quā a doctoribus accipiunt: eis remansisse videatur: nec pōt indicare vtriusque israhel sancta ecclesia fuerint generati: quod tales peccato facti sunt quasi nūquā penitentur ad spūm sanctū: penitendo tū corriguntur et revertuntur: ut numerus eorum iter veros israhelitas in quibus doli non est describat et glis.

... sacerdotum. Beda. E...
... ad populum israhel. vel a...
... susceperunt. Sed nichilominus in...
... Dicitur autem quod...
... laia. filii thob...
... centi quinquag...
... sacerdotum. fil...
... filii berzellay...
... berzellay ga...
... vocatus est no...
... rane scriptura...
... inuenerunt et...
... donio. Et dicitur...
... comederunt de...
... donec surgeret...
... atq; perfectus...
... do. quasi vir...
... quing; milia tre...
... cepis seruis co...
... erant septem milia...
... talapre. Et in ip...
... cantatrices duce...

Et de filiis sacerdotum. Beda. Eadem cautela filij transmigrati...

suum. vtrum ex israel essent filij da laia. filij thobia. filij nechoda: sex...

donec surgeret sacerdos docuus atq; perfectus. Omnis multitu...

Et in ipsis. B. Distice in templo vltimo dei sunt cantores...

Muli eorum. Beda. Mulus ex asino et equa gignitur. mula ex equo...

Sponte obrule. B. Digne deuotiois indicium est non debitas...

ra perfectonis pro posse suo quemq; pro domino laborare. et statum ec...

Auri solidos. Beda. Aurum et argentum et vestes sacerdotales p...

sexcenti triginta sex. Muli eorum ducenti quadraginta quinque...

leuitate et de populo et cantores et ianitores et nathinai in urbibus...

CC. III

bus et exempla iusticie demonstrantibus spreuerunt. nunc in terra aliena...

Habitauerunt ergo sa et le. Lenita a chaldeis captiuatus ciuitatem...

Uniuersus israel. Beda. Uniuersum israel non decem tribus tantum...

et samaritis in terram eorum substitutis. quicquid remiserant reliquerunt et frugerunt simulacra. et in templo sacrificare ceperunt. sicut scriptum est in paralipomeno. His ergo qui residui erant tribu iuda et beniamin. quibus sociati fuerant. captiuati sunt simulque reuersi in patriam et in ciuitates suas. quas vacuas cum agris et villis repererunt. Non enim eas cum ipsi in babilone seruirent. sicut nec duarum tribuum terrarum quicquid colonus intrarat. Celebrant enim terra sabbata sua cunctis diebus desolationis.

Mensis septimus: et erant filij israel in ciuitatibus suis. Congregatus est ergo populus quasi vir vnus in hierusalem: et surrexit iosue filius iosedech et fratres eius sacerdotes et zorobabel filius sathiel et fratres eius. Et edificauerunt altare dei israel: ut offer-

ret in eo holocaustum. sicut scriptum est in lege moysi viri dei. Lococauerunt autem altare dei super bases suas. Et fecerunt festum domino mane et vespere. feceruntque altare domini in terra sine basibus ponit. quia terrenis adhuc mentibus sunt celsa tradit. unde. Neque accendunt lucernam: et ponunt eam sub modio. sed. sic. Sicut enim christus altare vocatur. quia ab iniquitatibus emendat. et vota orationum patri commendat. sic et lucerna: quia in testa humanitatis lumen posuit diuinitatis. Superponuntur autem bases altari. et lucerne candelabrum. cum fideles corda et corpora ad exercendum operando quod credunt: huili iudente submitunt.

Et obtulerunt sabbatum. Mane et vespere offerimus holocaustum domino super altare eius: cum stabilita in corde nostro fide ipsius in tegra deuotione bonis actibus operamur. et hoc mane et vespere. cum scilicet meminimus iniuria salutiferam intentionis ab illo accepisse. et nisi per auxilium gratie eius inchoata perficere. Et ideo illi vota gratiarum in omnibus ardenti desiderio pie conuersationis offerimus. Item mane holocaustum facimus. cum pro accepto lumine spiritualis scientie deo vicem bene viuendi impendimus. Vespere vero. cum pro requie sempiterna quam in illo post opera bona speramus incessabili studio flagramus.

Potest etiam ad litteram recte accipi nos mane et vespere offerre holocaustum. cum ita deo placere omni tempore curamus: ut dilectio surgentes non prius ad agenda humane fragilitatis necessaria procedamus: quam igne diuine caritatis inflammati: deuotis nos orationibus domino commendamus. unde. Mane oratio mea preueniet te. Similiter completis diei operibus ante demum somnum oculis nostris quod locum domino in nobis orationis instantia consecremus. iuxta illud. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu domini.

Feceruntque. Beda. Qui de babilone in hierusalem ascenderant ardentes implere omnia mandata domini. hanc solennitatem celebrare cupiebant singulis diebus septimanam que lex preceperat: implentes que nos spiritualiter implere conuenit. Egressi enim sumus de egipto per sanguinem agni. ut veniamus ad terram promissionis cum sacramento diuine passionis baptisati graue iugum preuaricationis abiecerimus. ut in libertatem glorie filiorum dei adoptati regni celestis heredes simus. Mane autem in tabernaculis per desertum longo tempore euntes donec veniremus ad patriam: cum in baptismo renunciantes sathane. quasi regi egipti. i. tenetibus et omnibus pompis atque operibus seculi velut peregrinos viatores in mundo alterius vite que a domino speramus: ciues nos esse promissimus. In media huius spei promissionis septimo mense debemus in tabernaculis manere. et illustrante nos septiformi gratia spiritus sancti tota die mundum velut artem et extraneum deserere. et fixa intentione ad inaccessibilia paradisi gaudia apparere. et hoc septem diebus. i. toto presentis vite tempore que tot diebus voluitur. Singulis quoque diebus huius hebdomadis holocaustum facere debemus et opus diei in die suo. oblationem. s. totam incensam in his que proprie ad diuinum seruitium pertinent. ut orationes et ieiunia. opus vero diei in die suo in illis que ad fraterne dilectionis obsequium attinent. ut elemosinam panem. si uoluerit. et huiusmodi ministrare. hec nobis solennia tabernaculorum

so ponere gaudent. cum apostolis dicentes. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te etc. Quibus respondetur. Omnis qui reliquerit domum aut fratrem aut sororem etc. Hoc holocaustum in altari dei offerendum est. quia nisi in fide christi acceptum esse non potest. Multi enim philosophi propria reliquerunt. et mundam ac pauperem vitam agentes holocaustum facere uidebantur. sed hoc in altari dei non fecerunt. quia voluptates reliquerunt. sed christum apud patrem aduocatum non habuerunt.

Bases suas. Beda. Locus. s. electorum ad suscipienda fidei sacramenta. preceptis magistrorum. quasi ferramenti sabbatorum preparata. Bene autem unum altare. sed plures sunt bases que hoc portant. quia vnus deus. vna fides. sed multa fidei um corda. vna veritatis regula instituta. que si in equalem sinu collecta communi deuotione celestium sacramentorum onus portant. Qui aut minus instructis nec uicia deserentibus fidei sacramenta committit. quia si altare domini in terra sine basibus ponit. quia terrenis adhuc mentibus sunt celsa tradit. unde. Neque accendunt lucernam: et ponunt eam sub modio. sed. sic. Sicut enim christus altare vocatur. quia ab iniquitatibus emendat. et vota orationum patri commendat. sic et lucerna: quia in testa humanitatis lumen posuit diuinitatis. Superponuntur autem bases altari. et lucerne candelabrum. cum fideles corda et corpora ad exercendum operando quod credunt: huili iudente submitunt.

Et obtulerunt sabbatum. Mane et vespere offerimus holocaustum domino super altare eius: cum stabilita in corde nostro fide ipsius in tegra deuotione bonis actibus operamur. et hoc mane et vespere. cum scilicet meminimus iniuria salutiferam intentionis ab illo accepisse. et nisi per auxilium gratie eius inchoata perficere. Et ideo illi vota gratiarum in omnibus ardenti desiderio pie conuersationis offerimus. Item mane holocaustum facimus. cum pro accepto lumine spiritualis scientie deo vicem bene viuendi impendimus. Vespere vero. cum pro requie sempiterna quam in illo post opera bona speramus incessabili studio flagramus.

Potest etiam ad litteram recte accipi nos mane et vespere offerre holocaustum. cum ita deo placere omni tempore curamus: ut dilectio surgentes non prius ad agenda humane fragilitatis necessaria procedamus: quam igne diuine caritatis inflammati: deuotis nos orationibus domino commendamus. unde. Mane oratio mea preueniet te. Similiter completis diei operibus ante demum somnum oculis nostris quod locum domino in nobis orationis instantia consecremus. iuxta illud. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu domini.

Feceruntque. Beda. Qui de babilone in hierusalem ascenderant ardentes implere omnia mandata domini. hanc solennitatem celebrare cupiebant singulis diebus septimanam que lex preceperat: implentes que nos spiritualiter implere conuenit. Egressi enim sumus de egipto per sanguinem agni. ut veniamus ad terram promissionis cum sacramento diuine passionis baptisati graue iugum preuaricationis abiecerimus. ut in libertatem glorie filiorum dei adoptati regni celestis heredes simus. Mane autem in tabernaculis per desertum longo tempore euntes donec veniremus ad patriam: cum in baptismo renunciantes sathane. quasi regi egipti. i. tenetibus et omnibus pompis atque operibus seculi velut peregrinos viatores in mundo alterius vite que a domino speramus: ciues nos esse promissimus. In media huius spei promissionis septimo mense debemus in tabernaculis manere. et illustrante nos septiformi gratia spiritus sancti tota die mundum velut artem et extraneum deserere. et fixa intentione ad inaccessibilia paradisi gaudia apparere. et hoc septem diebus. i. toto presentis vite tempore que tot diebus voluitur. Singulis quoque diebus huius hebdomadis holocaustum facere debemus et opus diei in die suo. oblationem. s. totam incensam in his que proprie ad diuinum seruitium pertinent. ut orationes et ieiunia. opus vero diei in die suo in illis que ad fraterne dilectionis obsequium attinent. ut elemosinam panem. si uoluerit. et huiusmodi ministrare. hec nobis solennia tabernaculorum

etiam in diebus... sicut scriptum... diebus... preceptum... post hoc... calendis... rariis... et in... offerre...

mistic celebranda: paulus insinabat cum iter pdicandum scenofactorie arti vacabat faciebat em scenomata: vt peregrinum se esse doceret. et eos quos erudiebat peregrinari in hac vita. in futuro aut patriam sperare. vn de. Dum sumus in corpore peregrinamur a dno. Et alibi. No habem? h manere ciuitate: s fu. inq.

Solennitatem. Que grece scenopbegia. i. fixio tabernaculoru di- catur. que incipit. xv. die mensis septimi. et durat septem dieb. in quibus precepit dominus po- pulum in tabernacul habitare. et quotidie legem seruantes ho- locausta domino of- ferre. quia quondam in tabnaculis. i. moza bantur in solitudine predicante lege moysc. et crebro sibi deo ap- parente diu expectan tes promissam requie- nem. qz scz tati bene- fici gratia in obliuio ne veniret.

Per ordinem Quia quidquid ior- dinate geritur. meritum perfectiois amittit. qz honor regis iudicium diligit. Que enim in honorem summi regis agimus certi. necesse e discretione iudicij qm l quantum sint agenda distinguamus.

In calendis. Scz incijs mensium in ortu lune. a quo semper be- bigi mensis incipiebant. nullos menses exceptis lunariibus habentes. vn de pro calendis greca melius ncomenias. id est. nouilunia vocant. Si au tem menses propter dies. xxx. quibus implentur. significant plenitudines operum lucis. quando in fide lance trinitatis decalogi precepta perfici- mus. Quid exordia mensium in quibus luna vt denuo luceat nuper a so le dicitur accendi nisi incia designant bonę operatonis. que donante co ditonis gratia. quasi solis iusticie presentia percipimus. Ob cuius signifi cantiam diuine illustratonis. sine qua nihil boni inchoare vel perficere valeamus. Deus omnes calend as. id est. exordia mensium celebrari pcepit. vnde. Canite in inicio mensis tuba in insigni die solennitatis vestre. Be ne ante dicitur. quia peracta festiuitate tabernaculo: u filij transmigrato nis faciebant holocaustum iuge zc. Quia postqz animus semel huic mu- do perfecte abrenunciauerit. oportet vt totam se impendat obsequio diuine voluntatis.

Primo die. Ab exordio. i. diuine inspiratonis qua humana con- scientia immutatur. et voluptatibus neglectis in ea sola que domini sut inardescit. sicut apostoli qui spiritali sancto inflammati. quasi holocaustum facti. oibus linguis predicabant magna alia dei. Hinc apud hebreos septi mus mensis nouus annus vocatur. quia per spm sanctum fidelibus da- tur. vt nouum charitatis impleant mandatum. et canticum nouum i edi ficatone domi dei reddant.

Rotandum autem qz mense septimo congregatus est populus in hie- rusalem. et congregatis omnibus iosue et zorobabel cum fratribus suis altare edificasse. et a primo die septimi mensis holocaustum obtulisse refe- runtur. vnde colligitur hoc altare ex lapidibus impolitis atissime coposi- tum. non sicut olum de ligno fabricatum. et creis laminis coopertu. No enim aliter etiam plurima fabricantium turba instante potuit vna die i- cipi et perfici. et ad offerendum holocaustum preparari. In libro em ma- chabeorum de lapidibus factum dicitur. Et accepunt lapides integros fm legem. et edificauerunt altare nouum fm illud qd pri fuit.

Rotandum qz incium quintę etatis sicut quattuor precedentium ob- latis domino holocaustis consecratur. In prima em prothomartir abel primus oim electorum de primogenitis ouium deo holocaustum obtulit. et ingressus nascentis seculi. primo hostijs pecorum. tandem proprio cruo re dedicauit. Secunde etatis ortum noe oblati deo holocaustis de bis que fuerant in archa consecravit. Terciam etatem melchisedech et abra- ham. hic in pane et vino. ille proprio filio oblato sacrarunt. Quartę et a- tem danid domino consecravit. edificato altari in area ozne diebulci. et oblati deo holocaustis. quibus cum quem populum numerando offen-

qz solennitatem tabernaculorum sicut scriptum est. et holocaustum diebus singulis per ordines scdz preceptum opus dei in die suo. et post hec holocaustum iuge tam in calendis qz in vniuersis solenni- tatibus domini que erant conse- crate. et in omnibus i quibus vl- tro offerebatur munus domino.

derat: placaret vbi abraham perhibetur filium obtulisse. et post edifica- to a salomone templo: altare holocaustorum constat esse locatum. Quin te nunc etatis exordium iosue et zorobabel edificato ibidem altari. z obla- tis deo holocaustis: mox excusso captiuitatis iugo obtulerunt. et postea in gi holocausto. dominu sibi placauerunt. Hec omnia in figura precesserunt eius qui in sexta etate hostia sue carnis totu mudu redemit.

Dederunt. Beda. Qui de captiuitate liberati hierosolimam vene- runt: facere templum disposuerunt. et postea fecerunt. sed prius po- sito altari: quotidiani holocaustis domino se comendauerunt. vt digne ipsum templum edificare mererentur. Qui ergo alios vult docere. prius seipsum doceat. ne ab aposto- lo audiat. Qui ergo alium doces. teipsum non doces. vnde. Ca- stigo corpus meum. et in seruitutem redigo. ne. f. c. a. zc. Recte er- go transmigratois fi- lij non alia sacrificia qz holocausta. id est. total incensas oblatio- nes deo obtulisse refe- runtur. quia necesse e vt totum se benevine- do. et a licitis etiaz co-

Primo die mensis septimi: cepe- runt offerre holocaustum domio

Porro templum dei nondum su- datum erat. Dederunt autem pe-

tribus domini que erant conse- crate. et in omnibus i quibus vl- tro offerebatur munus domino.

Primo die mensis septimi: cepe- runt offerre holocaustum domio

Porro templum dei nondum su- datum erat. Dederunt autem pe-

tinendo creatori mancipet. qui male viuentes capit ab illicitis docendo compescere.

Potest etiam dici qz edificato altari holocausta offerant deo. s non dum templum edificant: qui nuper conuersi: mox in diligendo deum toto corde ardescunt. vt tam inter perfectos numerari queant. et si nondum bo- na que cupiunt operadi vel perficiendi tepus vel facultatem accipiunt. vt abraham iam fide perfectus erat. cum nondu perficisset opera. vnde. Creditur abraham deo et reputatum est ei ad iusticia. Cu vero filius su- per altare obtulit. quasi teplo cõstructo pfectiora deo holocausta reddi- dit. Singuli em actus vel gressus pie deuotõnis ordines sunt lapidum po- litorum. quibus in corde nostro dilectam deo habitationem pstruã.

Fundatio templi illos significat qui nuper conuersi locum preparant domino in se. vnde. Membra via replu e spu sancti zc.

Lathomis. Distice. B. Lathomi sunt in constructõne domi dei qui corda proximorum docendo vel increpando instrunt. quos duz fir- miter iter alios cõsistere docent. quasi quadradõ aptant. Quocumqz em- verteris quadratum. stabit. et electorum mens dum inter aduersa vel p- spera manet immota: quadrata sibi inesse virtutis figurã mõstrat. Vnde archa noe de lignis quadratis facta describitur. Pa eadem ecclesia qua- templum de lapide factum. et archa de lignis compacta figurat. et taber- naculu de cortinis z tabul ppositu.

Cementarius zc. Cemeterij sunt item pdicatores qui dum eos qs bonis operibus instituunt. copula charitatis ad inuicem neclunt. quasi quadratos politosqz lapides. ne ordinem copositõis referat. cemeterij ifatio- ne piungunt. dicentes. Ante oia aut mutuã in vobis pti. ca. ha. In paulo sup oia aut habete caritate qd e vinculu pfectõis.

Sydonius tyrius. Sydonij quoqz z tyrij pdicatores represen- tant qui hoies in gloria quondam seculi sublimes et candidos securi ser- monis dei. de statu prime conuersatõnis deiciunt. vt salubriter prostra- tos. z quasi ab humore corruptio ingenti sensus excoctos. ab omni vicio- rum tortitudine corrigat. et in ornatum vel in munimentu ecclesie erigat. vnde in psal. qui inscribitur in consummatõe tabernaculi. vox domini cõ- fringentis cedros.

Sydonij ty. zc. Dant principes patrum iosue. f. et zorobabel z fratres sydonij et tyrijs. abum potum et oleum vt deferant ligna cedrina de li- bano ad mare ioppen cum doctoribus. vt predicare valeat spiritualia ca- rismata que in christo precesserunt emulada commendant. Vel cum xps qui in iosue z zorobabel signatur. verbi sui dona spũalia partitur. quibz intus illustrati fortiores efficiantur. ad debellandam supernorum iactan- tiam et stultam sapientiam. vnde. Parasti in conspectu tui. ad e. q. t. m. In. i. o. c. m. Datur ergo pecunie lathomis. cemeterijs. z ligno z cesoibz.

cibus potus et oleum. vt ad edificandum domum dei materia prepararetur. cum predicatoribus diuinitis gratia virtutum copia confertur. quibus ad iura ad corrigenda prauorum corda et perceptio bonorum aptanda sufficiunt.

Sydonius venatoribus qui, vagos sensus rethibus fidei christo capiunt. Unde faciam vos f. p. bo. Idem sunt angustiati. q. p. suram i. mundo habet. q. uis p. fides. quia dominus vicit mundum.

Ut deferrentur li-

Deferrunt ligna excisa in mare non mergenda. sed per illud ioppe que interpretatur pulcritudo perferenda cum doctores auditoribus ad fidem vocatis temptatōes occurrunt. sed fide superada p. n. u. i. c. i. a. t. ut p. u. s. v. i. c. i. o. r. u. m. v. e. l. p. r. a. u. o. r. u. m. h. o. m. i. n. u. m. f. e. r. i. f. r. u. c. t. u. s. t. o. l. l. a. n. t. u. r. z. s. i. c. a. d. p. u. l. c. r. a. v. i. r. t. u. t. u. z. m. e. n. i. a. p. o. r. t. u. m. q. u. e. p. e. r. u. e. n. i. a. t. u. r. v. e. l. u. t. p. r. i. u. s. d. y. a. b. o. l. o. d. r. a. c. o. n. i. f. r. e. g. i. o. m. n. i. u. m. q. u. e. s. u. n. t. i. a. q. u. i. s. i. m. p. i. o. r. u. m. q. i. m. a. r. i. i. s. e. a. l. i. p. e. r. t. u. r. b. a. t. o. n. i. b. u. s. c. o. u. e. r. s. a. n. t. u. r. r. e. n. u. n. c. i. a. m. u. s. p. o. s. t. a. d. p. u. l. c. i. t. u. d. i. n. e. m. f. i. d. e. i. v. e. n. i. a. m. u. s. q. u. a. s. a. n. c. t. a. m. t. r. i. n. i. t. a. t. e. z. e. t. v. n. a. m. d. e. i. t. a. t. e. m. q. u. a. d. i. s. p. e. n. s. a. t. o. n. e. m. i. n. c. a. r. n. a. t. i. o. n. i. s. x. p. i. e. c. c. l. e. s. i. e. v. n. i. t. a. t. e. p. e. c. c. a. t. o. r. u. m. r. e. m. i. s. s. i. o. n. e. m. e. t. c. a. r. n. i. s. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. e. z. c. o. n. s. i. t. e. a. m. u. r. v. n. d. e. p. e. t. r. i. n. h. a. c. c. i. u. i. t. a. t. e. t. h. a. b. i. t. a. m. s. u. s. c. i. t. a. u. i. t. q. u. i. a. i. n. h. u. i. u. s. p. e. r. f. e. c. t. i. o. n. e. f. i. d. e. i. e. t. g. e. n. e. r. a. l. i. s. e. c. c. l. e. s. i. e. p. e. r. b. a. p. t. i. s. m. a. a. m. o. r. t. e. p. e. c. c. a. t. o. r. u. m. s. u. s. c. i. t. a. m. u. r. e. t. c. u. m. p. o. s. t. b. a. p. t. i. s. m. a. m. o. r. t. e. p. e. c. c. a. t. i. i. c. u. r. r. i. m. u. s. p. e. c. a. n. d. e. p. e. n. i. t. e. n. d. o. r. e. u. n. i. u. s. c. i. m. u. s. e. t. p. r. e. c. o. c. i. l. i. a. t. o. n. e. m. s. a. c. e. r. d. o. t. u. m. e. c. c. l. e. s. i. e. a. g. g. r. e. g. a. m. u. r.

h. h. e. c. e. s. t. c. i. u. i. t. a. s. m. a. r. i. t. i. m. a. f. l. f. e. r. e. m. i. l. i. b. u. s. a. h. i. e. r. u. s. a. l. e. m. r. e. m. o. t. a.

cedria d. libano ad mare i. yoppen iuxta quod p. ceperat cyrus rex perfarum cis. Anno autem secundo aduentus eorum ad templum dei in hierusalem: mense secundo ceperunt zorobabel filius salathiel: et iosue filius iosedech: et reliq. de fratrib. eorum sacerdotet z leuite: et omnes qui venerant de captiuitate in hierusalem: z constituerunt leuitas a viginti annis et sup.

Joppen. Unde. l. per terram ad opus templi deferrentur: sicut i. p. ma templi structura factum est. sed salomon regali potentia a rege hyraz que voluit facile obtinuit. hi aut. de captiuitate redeuntes. z regni potentiam n. habentes aucta emebat.

Anno a. f. Beda. Cum supra dicatur q. septimo mense venerunt i. hierusalem. hic vero q. anno secundo aduentus eorum mense secundo opus templi inchoauerint. patet. quia septem mensibus lapidel. cementu. ligna et cetera necessaria. parauerunt. Octavo aut. incipiente mense operari ceperunt. Per em. erat menses anni primi et septimus sequentis. Distice aut. tem. septimus ad sabbatu. pertinet. in quo dominus conditor mundi ab operibus suis. vel xps post passionem in sepulcro requieuit. Octo ad p. mam sabbati in quo resurrexit. septem ad spem nostri sabbati p. morte. Octo respiciunt ad gaudiu. nostr. perpetue beatitudinis. Quia ergo om. nis electorum operatio qui sunt domus dei per gratiam sp. s. incipit et p. ficatur. om. nis respectu et intentione future quietis et immortalitatis peragitur. recte structores t. p. l. a. septimo mense oblati deo holocaustis. sup. tus edificati. parare incipiunt. quibus septem mensibus paratis. octa. no aggrediuntur opus. nec alius in p. paratione t. a. t. i. operis ponitur numerus. q. ille qui septiforme gratiam spiritus. qua operantes adiunxit. vel quietem animarum. aut resurrectionem corporum. qua bene operantes speramus denunciat.

In hierusalem. Locum. l. templi quo templum edificare cupiebant. Falluntur enim iudei qui dicunt nunq. parietes templi. sed solum tectum a chaldeis fuisse subuersum. cum pateat eld. filiu. transmigrationis templum fecisse a fundamentis.

Et oes qui. Magna deuotio totius populi. gaudebant enim se de captiuitate redisse. et q. tum superbe ciuitatis. flagicia horrebant. tantum hierusalem videre cupiebant. decorem. quantum p. bana ab hominibus. tantum templum dei restaurari conabantur. Sic non solum episcopi et presb. plebem fidelium. id est dei domum. debent edificare. sed etia. z populus de captiuitate viciorum ad visionem vere pacis vocatus. imit. sterium verbi ab his qui dicere nouerunt. debet exigere. qui. scz. ministri verbi. i. leuite a viginti annis z supra. constituuntur. quia tales sunt ad p. ydicandum constituti z p. ferendi. qui decalogum non solu. faciendo au.

ditioribus ostendant. sed etiam puritate et integritate cordis in c. s. p. t. u. dei intemeratam custodiant

Viginti annis. Non est dubitandum ibi statum eccl. e. per spiritum sumere profectum. vbi et presules gradum suum rite custodientes populo magistros veritatis regulariter ordinant. et ipse populus ne a do. cendo cessent diligenter audiendo et obtemperando p. pellunt. S. z. secordia nostrorum temporum maiores simul. et minores ledit. hos a p. d. c. a. n. d. o. verbu. illos ab audiendo. vtrosq. a faciendo p. p. e. d. i. e. n. s. quia minus pensamus q. n. ta sit acerbitas demoniac. captiuitatis. d. qua eruti sumus. vel quanta solennitas ad quam vocamur sup. ne hierusalem matris omnium nostrum. cuius iam pignus accepimus. Sed in t. u. e. a. m. eximia patris opera quo amplius de animi nostri pusillanimitate p. f. u. d. a. m. u. r.

pra vt vgeret opus domini. Stetitq. iosue et filij ei. et fratres ei. cedmibel et filij ei. et filij iuda q. si vir vnus vt instarent super eos q. faciebant opus in templo dei: filij enadab et filij eorum z fratres eorum leuite. Fundato igitur a cem. tarijs templo domini: steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis. et leuite filij asaph in cimbalijs vt laudarent deum per manus dauid regis israel. Et concinebat in him.

vtrosq. a faciendo p. p. e. d. i. e. n. s. quia minus pensamus q. n. ta sit acerbitas demoniac. captiuitatis. d. qua eruti sumus. vel quanta solennitas ad quam vocamur sup. ne hierusalem matris omnium nostrum. cuius iam pignus accepimus. Sed in t. u. e. a. m. eximia patris opera quo amplius de animi nostri pusillanimitate p. f. u. d. a. m. u. r.

Potandum vero z crebrius memorand. q. n. tum boni. malum captiuitatis attulit. d. qua eruti. tanta omnes intentione quanta nunq. antea celestibus obsequijs in. stant. S. z. hodie ml.

tis qui in pace negligenter vixerant. subito errasse et peccasse profuit. du. z. post casum penitendo erecti. vigilantius deo seruiunt. et qui pigri innocentia stabant et delides. post accidentem ruinam admoniti sunt solerti. us contra hostis insidias acancti. vt qui nec propriam vitam curando offenderant. post etiam fratern. salutis curam gerant. Omnes ergo de captiuitate redeuntes curam templi restaurandi habent. sed maxime leuite. et filij iuda propter sacerdotalem simul. et regiam eccl. e. dignitatem. que p. c. i. p. i. e. m. templum edificant. quia omnes qui corda fidelium docendo. vel bene viuendo instituunt. ad corpus veri regis et sacerdotis. id est. d. n. i. s. t. i. p. e. r. t. i. n. e. n. t. v. n. d. e. t. a. u. t. o. r. e. s. o. p. e. r. i. s. h. i. e. r. u. s. d. s. a. c. e. r. d. o. t. a. l. i. t. r. i. b. u. z. o. r. o. b. a. b. e. l. v. e. r. o. d. e. t. r. i. b. u. r. e. g. i. a. o. r. t. i. s. u. n. t.

Stetitq. iosue. No. filius iosedech. l. sed vnus de lenitis a viginti annis et supra. constituitis ad regendum opus. de quibus fuit cedmibel. et filij enad. qui pariter iniuncto operi cum filiis et fratribus curas adhibuerunt. Supra etiam in cathalogo populi hi post sacerdotes primi leuita. z. memorantur. vnde colligitur eos principes leuitarum illius temporis fuisse. Bene filij iuda in medio leuitarum ponuntur simul. instaurando templo dantes operam. et propter eundem pietatis consensum. quasi vnus fecisse dicuntur. h. est. em. imitandus ordo virtutis. vt eccl. iam omnes dicati deo grad. z. p. n. i. s. d. e. u. o. t. o. p. o. p. u. l. i. p. e. f. e. q. u. i. s. q. u. i. s. e. d. i. f. i. c. e. t.

Fundato igitur. Distice. Fundato a cementarijs templo domini stant sacerdotes in ornatu suo cu. tubis. d. n. i. p. u. e. r. s. i. s. a. b. e. r. r. o. r. e. p. e. c. c. a. t. o. r. u. m. e. t. f. u. n. d. a. t. a. i. n. c. i. s. f. i. d. e. e. t. d. i. l. e. c. t. i. o. n. e. x. p. i. z. g. a. u. d. e. n. t. e. c. c. l. e. s. i. a. z. m. a. g. i. s. t. r. i. e. t. s. e. i. p. s. o. s. s. o. l. e. r. t. i. u. s. b. o. n. i. s. o. p. e. r. i. b. u. s. o. r. n. a. n. t. e. s. t. u. b. i. s. d. o. c. t. r. i. n. e. s. a. l. u. t. a. r. i. s. i. l. o. n. a. t. v. t. e. x. e. m. p. l. o. v. i. r. t. u. t. u. m. e. t. s. u. a. s. i. o. n. e. v. e. r. b. o. r. u. a. d. i. u. e. n. t. b. o. n. a. c. e. p. t. a. e. o. r. u. m. q. n. u. p. e. r. p. e. n. i. t. e. n. d. o. a. d. g. r. a. t. i. a. m. d. e. i. x. p. i. p. u. e. n. i. e. r. e. v. t. a. l. i. o. s. d. o. c. e. n. d. o. c. o. n. u. e. r. t. e. r. e. S. t. a. t. z. l. e. u. i. t. e. v. t. l. a. u. d. e. n. t. d. e. u. i. n. c. i. m. b. a. l. i. s. c. u. s. e. d. i. o. r. d. i. n. i. s. m. i. s. t. r. i. a. d. i. n. f. o. r. m. a. t. o. n. e. n. e. o. p. h. i. t. o. z. p. i. s. a. c. t. i. b. u. s. s. u. o. c. o. n. d. i. t. o. r. i. s. e. r. u. i. u. n. t. z. h. i. n. m. u. t. u. e. c. a. r. i. t. a. t. i. s. d. u. l. c. e. d. i. n. e. C. i. m. b. a. l. a. e. m. q. s. e. v. t. r. e. s. o. n. e. t. i. u. i. c. e. t. a. n. g. u. n. t. o. p. a. c. h. a. r. i. t. a. t. i. s. e. x. p. r. i. m. u. t. q. u. i. b. u. s. s. e. s. a. n. c. t. i. a. l. t. e. r. u. t. r. u. m. e. x. a. i. t. i. t. i. l. a. u. d. e. n. t. L. a. u. d. a. n. t. e. t. i. a. m. p. m. a. n. u. d. a. u. i. d. r. e. g. i. s. c. u. o. p. a. x. p. i. q. u. e. p. c. a. r. n. e. g. e. s. t. i. t. d. i. l. i. g. e. n. t. e. r. a. t. t. e. d. u. t. e. t. i. m. i. t. a. n. t. u. r. q. n. t. u. m. p. e. s. s. u. n. t.

Steterunt sacer. in or. Magna oim personar. deuotio ostenditur cu. fundato templo oes iuxta gradum suum misericordia. d. n. i. laudat. Sacerdotes quidem sanctis vestibus ornati sicut adibuc stante templo p. sue uerant tubis p. sonates et cor. populi ad suauitatem sup. laudis accendentes. leuite in cimbali. bene sonantibus himnos d. n. o. p. e. n. i. e. n. t. e. s. p. o. p. u. l. p. n. i. d. a. m. o. r. e. d. e. u. i. l. a. u. d. a. d. o. a. f. f. e. c. t. u. c. o. r. d. i. s. o. s. t. e. d. e. s.

Et concinebat in himnis. In organo. s. que ipse fecit. vel psalmis quos instituit. vel quia dauid i. colloca. t. o. e. a. r. c. h. e. p. r. i. n. c. i. p. e. f. e. c. i. t. a. d. p. s. i. t. e. d.

... et fratres eius: vt verba d...
... hunc filij asaph laudarent et co...
... salomonis potentia a q...
... salomonis potentia a q...
... nec de...
... vale...
... q. n. ta sit acerbitas demoniac. captiuitatis. d. qua eruti sumus. vel quanta solennitas ad quam vocamur sup. ne hierusalem matris omnium nostrum. cuius iam pignus accepimus. Sed in t. u. e. a. m. eximia patris opera quo amplius de animi nostri pusillanimitate p. f. u. d. a. m. u. r.

domino asaph et fratres eius: vt verba dierum testantur. de quo rursus dicitur: quia filij eius sub manu ipsius erant prophetantes iuxta regem. Verito h cum filij asaph laudarent et confiterentur domino per manus david iuxta dispositonem eius hoc fecisse intelligendi sunt.

Flebant. Salicet cernentes qnta pauperies illius temporis a magna quondam salomonis potentia qua prius replu fundatu est distaret et prius templum pro suis sceleribus nouerant esse destructu. cui nec magnitudinem nec decorem equipare valebant. **Et em ppheta dicit.** Erit gloria domus istius nouissime magis qz prime: non ad magnitudinem vl ornatam domus. sed ad rez ipsaz pertinet. quia maioris miraculi et euidentis virtutis dei erat. qz paucz captiuorum reliquie inimicis etiam resistebus tantum opo p fecerut. qz qz rex opulentissimus nullu omnino aduersarium habens euz adiutorio cyri regis dilectissimi. p ut voluit fecit. Item maior gloria nouissime domus qz prime: quia in priori domo cultores veteris testamenti legu et pphetarum scriptura populz predicabant. In secunda christus et apostoli gratiam noui testamenti et regni celestis introitum nunciat.

Beda. Flebant i edificatone templi spiritali. sicut simul et leticia pncipibus nascatur. gaudet em doctores in salute penitentium: sicut lugent. qz vnqz penitenda commiserunt. **Eultat ipi de salute qui penitentia a morte anime surrexerut.** Lugent: quia peccando perdidit. Letantur neophiti gratia redemptoris se collectos esse. **Polent:** euz humano genere in primo se perisse parente: et quasi corrupto ab hostibus dei templo scz statu corporis et anime immortalis in babilone. i. in confusione presentis exilij transmigrasse. **Sed** quia crescentibus honoru profectibus: creseit inuidia malozum. nec inter augmenta piorum desunt temptamenta prauozum qui vel bonu fite ostendendo vel aperte malum ingerendo sanctos ledere conentur. recte subiungitur. **Audierunt autem.**

Audierunt aut. Beda. Hostes iude et beniamin samaritas dicit qz captiuatis decem tribubus rex assyriozum de diuersis gentiu populis in ciuitates eoz et terras transtulit: qui postea accepta dei lege ex parte seruabant. nec minus simulacris quibus et ante seruebant. hi quia veros dei cultores abominabantur pollicentur auxilium operis vt in societate recepti possent inferre dispendium. **Hi** ergo falsos fratres. i. hereticos et malos catholicos expriment. qui hostes iude. i. confessionis et laudis. quas ecclesia per fidem rectam et opationem recta et digna offert. et beniamin. i. filij dextere: du cos qui se audiunt sepant a fidelibus: qui ad dextram iudicis benedictionem et regnum eternum percepturi sunt. **Dicunt** ergo. **Edificemus vobiscum:** cum affectant heretici auctoritatem sibi predicandi inter catholicos tribui pmittentes: se eandem cum eis recte fidei et operatons tenere castitatem: vt accepta potestate docendi i medio boni seminis: a quo paulus spermologus. i. seminieribus cognome accepit z ymania interferant. **Intrauerunt em** terram filiozum israel. non a iosue i.

nis et confessione domino qm bonus: quoniam in eternum misericordia eius super israel. **Omnis** quoqz populus vociferabatur clamore magno in laudando dnm: eo qz fundatum esset templuz dñi. **Plurimi** etiaz de sacerdotibus et leuitis et principes patru et seniores qui viderant templum prius cum fundatus esset: et hoc templu: in oculis eorum flebant voce magna: et multi vociferantes in leticia eleuabant vocem: nec poterat quisqua agnoscere vocem clamoris letantium: et vocem fletus populi. **Commixtum** enim populus vociferabatur clamore magno: et vox audiebatur procul.

Ac III.
Audierunt aut.

trouduci. non hierosolimonum imperio subditi. sed a rege perfido. ab hoste. s. populi dei in terram eius adducti. non vt domino: sed regi aduersario seruiant. **Sic** heretici et falsi catholici cum pacem ecclesie inuendo puer se. vel docendo impugnet. a hierosolimonu regno sunt extranei. et ad gentium sortem magis pertinent quozum seruiunt ydolis. nec hiesu christo duce: sed dyabolo (que significat rex assur) sancte ecclesie fines introcunt. **Sic** symo magus baptismum in ecclesia non pro sua salute accepit. s. vt

† Samarite. s. heretici mali. † staudis et confessionis. † scabulici. † populi ad dextram sessuris. † hostes. † iude et beniamin.

quia filii captiuitatis edificaret te ecclesiam instruendo verbo vel exemplo. **plum domino deo israel. Et accedentes ad zorobabel et ad pncipis habebamus equam predicandi auctoritatem.** **pes patrum: dixerunt eis. Edificemus vobiscum: quia ita vt vos querimus deum vestru. Ecce nos immolauimus victimas a deb afforaddan regis assur qui adquerit nos huc. Et dixit eis zorobabel et iosue et reliqui principes patrum israel. Non est nobis et vobis: vt edificemus domuz deo nostro: sed nos ipsi soli edificabimus domino deo nostro: sicut precepit nobis cyrus rex persarum. factu bene dicitur populus terre qui operarios virtutis turbare et opus celeste tempeat impedire. est igitur vt populus terre impedit ret manus populi iude. et turba ret eos in edificando. **Co duxerunt****

secreta ecclesie familiarit? discutere. qd exitu monstrauit. cum ecclesiam quam in persona ficti fratris nequit. i persona apti hostis accerrime impugnat. **¶ No eno. z vo.** Non est hereticorum edificare ecclesiaz a q sunt alieni. sed tantu eorum qui christo vero regi et sacerdoti adberentes: principes patrum vocari meruerut et pro pia cura quam habet erga eos q christi videre desiderat. **¶ factu est aut. Beda.** Quotiens heretici non solum in ciuitatibus sed etiam i prouincijs peruerse docendo vel etiam seuendo dogma confessionis vere impediebant vtinam nesciremus. **¶ Nam** vt de magistro gentium sileamus qui biennio victus in cesarea ob persecutonem iudozum ab edificatone domum dei ligua compescuit hereticoz illidij. **¶ Athanasi?** pluribus profugus anis Ambrosius in sua ciuitate obfessus. **¶ Piliarius** in exilium relegatus. **¶ Eusebius** martirium passus. plures i affrica episcopi signis

cessis a prouincia sua eieci. alij diuersis penis vetati vel interempti domum dei quam edificauerant populis terre. i. hominibus sua querentibus non que hiesu christi pphanandam dimiserunt. donec tempore diuinitus p uiso sapientibus architectis reedificande post captiuitatem eiusdem domus copia su ppereret. **¶ Populi iude.** Populum iuda. i. confitentem et glorificantem dicit eum qui integra mente domino edificare. i. ad voluntatem ei? faciendam et gloria querendam: omnium quos potest animos et ora conuertere qrit. **¶ Co duxerunt. B.** Notanda distinctio verborum. quia consiliarios dicit dato precio conductos contra operarios templi vt destrueretur consiliuz eorum. sed non consilia destructum vel opus est intermissum. donec scripta artaxerxis est epistola accusatōis. ipso iubente prohibuerunt eos i b: a chio et robore tunc em intermissum est opus. et non fiebat vlqz ad annuz secundam darij regis persarum. **¶ Unde** colligitur. quia toto tempore cyri opere incepto. qzuis segnius iusto instabant. **¶ Illo** autem mortuo n con silijs prauis impediti: sed aperta impugnatōe ab opere sunt repulli. **¶ Qd** enim andebant hostes cyri vinente qui opus fieri iusserat. aperte oblectādo: qzuis occulte suggerendo vel consiliando. edictis illius praire. **¶ Distice** autem heretici pro oportunitate temporis in consilijs malignorum dogmatum nunc acerbiorie gladiorum pugna insequuntur. et aliqu suffragio gentium principum eam verare non verentur. **¶ Impediunt** manus populi iude. cum ecclesiam in membris infirmioribus ab operibus pie professionis retardant. destruere nituntur consiliu operadi. cu etia aiol ab intentione bonz ac onis reuocare laborant. **¶ Accusant** eos apud reges

cum principum terre/ noii cōtra ecclesiam p̄sidiā acquirūt . qđ quantū noceat fidei: tēpe arriane perfidig luce clarus inotuit .

In regno autē.

Beda. Dunc artarxersem (qui epistolam accusatōnis a samariis suscipiens vēit hierusalem et templū cōstruit) Josephus putat esse cambylem filium cyri: qui post patrem .xxx. annis imperio functus .viii. annis regnavit . et post eum magi vno anno regnantes: darium filium ydapsis habuerunt regni successores: anno cuius secūdo quo templum edificare p̄milit . dicit apud zachariam angelus pro populo interueniens: Domine exercituum vsq̄quo non miseraberis hierusalem et iherosolimam iuda quibus iratus es. Iste ias septuagesimus annus ē zc Assuetus autē cui pariter epistola accusatōnis dicitur missa . iō fortasse an aliquid rescripserit: aut responderit taceatur . quia eodem anno quo regnarit cepit decēdes artarxeris apicem regnandi et h curandi reliquit: vel contemporaneus erat artarxeris: s̄ qua si minoris potentie illum hēctractare z de cernere permisit.

Beda. Artarxerxes cui suadet et suasil p̄cepit ne hierusalem edificetur: quēlibet gentium principū ecclesie inimicū z persecutorē significat: vel dyabolum oim bonorum aduersariū. Iudei q̄ accusant apud regem viros ecclesiasticos . samaritanū qui accusat hereticos. **Un̄** p̄grua sibi voce irlez ciuitatē rebellē z pessimā vocāt . talē em̄ iudicant catholicam vnitatem quam impugnant. Reuera autem rebellis est et muros parietesq̄ fidei recte lapidibus testimoniorum celestium aduersus tela impugnantium cōponit . de quibus dicit ysaias . Et occupabit salus muros tuos et portas tuas laudatio . Non est autē pessima dicenda nisi ab illi qui ab optima electōne proprie sententię prius sunt auersi. **Inter** que notandum q̄ eo tempore populus dei iudeorum cepit nomine ceteri q̄ ex tribu iuda maxie fuerunt hi qui d captiuitate ascēdentes hierosolimę vrbis menia et templum restaurauerunt: et euacuatam habitatoze p̄uinciā denuo suspiratis hostibus qui proxima tenebāt loca . p̄ssederūt.

Questiones. Quia nequeunt sufferre si q̄ regnuz dyaboli conātur impugare: timē bella p̄cari i ecclesia: ne hēses et fallacię eoz cū dogma

quoq̄ aduersus eos consiliatores vt destruerent consiliuz eorum oibus diebus cyri regis persarum . z vsq̄ ad regnū darij regis psarū .

In regno autem assueri ipse est artarxerxes i principio regni eius scripserunt accusatōnem aduersus habitatozes iude z hierusalem . Et in dieb̄ artarxerxis scripsit beeltham mitridates et thabeel et reliq̄ qui erant in consilio eorum ad artarxersem regem persaruz . Epistola autem accusatōnis scripta erat syriace: et legebatur sermone syro Reum beeltheem et samisai scriba scripserunt epistolaz vnam de hierusalem artarxerxi regi huius scemodi . Reum beeltheem z samisai scriba et reliqui consiliatozes eorum dynei z aphasathez . terphalei . arphasei: hercueli: babilonij: susana: chei: dyei et elamitę: z ceteri de gentibus quas trāstulit assennaphar magnus et gloriosus: et habitare eas fecit in ciuitatibus samarię: et in reliquis regionibus trans flumen in pace. **Doc est exēplar epistolę quam miserunt ad eum . Artarxerxi regi serui tui viri qui sunt trans fluum: salutē dicunt. **Notum** sit regi: quia iudei qui ascēderunt a te ad nos venerunt in hierusalem ciuitatem rebellē et pessimam: quam edificant extruentes**

muros eius et parietes componētes . **Nunc** igitur notuz sit regi: quia si ciuitas illa edificata fuerit et muri eius instaurati: tributū et vectigal z annuos redditus non dabūt z vsq̄ ad reges hęc noxa pueniet

† sal in palacio comedunt samaritanū . cum heretici sapore mundane sapientie z philosophie cum suauitate rethorice et versutia dialectice insti tuunt .

Nos ergo memores salis quod in palacio comedim̄ . z quia lesiones regis videre nephas ducim̄ † syriaco vel cultet puncti chustianorum im̄ mico idcirco misimus et nūciauim̄ regi vt recenscas in libris historia rum patruz tuozū: z inuenies scriptum in commentarijs . et scies quoniam

† ecclesia magni regis ciuitas . † hereticis . f . et hostibus veritas .

Verbum illa vrbis rebellē z nocē i regibus z p̄uincijs . **z** bella concitantur in ea ex diebus antiquis: † persecutōne hereticozū et gentium . quozem z ciuitas illa destructa ē

Nunciamus nos regi: quoniam si † sper fidem et operatōz . † de lapidibus vrbis . ciuitas illa edificata fuerit: z i muri ipsius instaurati: possessionē trāstium non habebis . **Verbum** misit rex ad reum beeltheem z samisai scribas: et ad reliquos qui erāt in consilio eorum habitatozes samarię et ceteris trans fluum: salutes dicēs et pacem . **Accusatōne** quam misistis ad nos: manifeste lecta est coram me: et a me p̄ceptum est . z recensuerunt: inuenerūt q̄ quoniam ciuitas illa a diebus antiquis aduersū reges rebellat:

† in baptisatio . f .

Trās flumē . zc Eufratē . s̄tra quę syria est qui bapm significat: q̄ vn̄ ē de q̄rtuoz flumibz padisi qui totū orbē irrigāt . sic quattuor euangelię ab vno fonte vite . id ē xpo ispirati: consona voce cunctis gentibz lauerum salutis p̄dicant . vel q̄ eufrates frugifer interpretatur: qđ p̄gruit sacramento quo orb ablut̄ z san

Verbum misit . † Querit rex p̄sa z qui interpretat̄ tēptatē . poss̄ illōz trāstium: cū antiquis hostis excitatōis tēptatōnū icuribz ecclesie fines irrūpere . z eos q̄ sacro fonte redēpti sunt subiugare conatur . **Yuan** tē cū samarite . cū heretia ipugnātēs ecciaz . p̄ regno dyaboli militāt: z dolētes dicūt: q̄ si ciuitas edificata fuerit z muri instaurati p̄ fidē . z operatōz rectā ille trās fluum . i . i cordibz eoz qui baptizati sunt possessionē n̄ hēbit . **Intelligūt** em̄ etiā qui fidē rectā n̄ itelligūt q̄ eandem mētē lux z tenebz . simul iniquitas z iusticia . xps z belial possidere nequeunt .

Patet sensus litterę et allegorice: q̄ p̄phanus . i . hostis antiquus libentissime fanet eis qui ecclesiā p̄sequuntur: z p̄hibēt edificari .

Habitatozes sa . **Habitāt** hostes hierosolimozum in samaria que interpretatur custodia . non q̄ p̄cepta fidei et veritatis custodiunt: qui

te gentilium debellen tur . duce illo qui ait . **Non** veni pacē mittere sed gladius . **Et** iterum . **Ignem** veni mittere in terram zc . gladium . s̄ . verbi dei quod aduersarios sternat . ignem caritatis quod suozū corda accendēs omnia contrarie sectę arma et scuta comburat .

Om̄ vrbis . zc

Ipsi hostes iterum de ciuitate dñi p̄sententur q̄ si edificata fuerit post captiuitatē z muri de lapidibz vrbis . i . aiabz sanctis p̄tra mūdi supbiam erecti tributuz nephadę scrutatus ciues ē . i . electi malignis spiritibus vltra peccando non dabūt . immo tenebrarum principibus edificatō pietatis nocebit q̄ quotidie p̄ lauac̄ regenerationis regno dyaboli plures auferuntur qui i fuitiū ei originali pctō corrupti generantur . qui non hosti indebitū s̄ conditoz iustum seruitutis tributū reddūt . annuos reddit̄ p̄uincia r̄i z decap suaz . i . in choatōz z p̄fectōz bonoz vō a q̄ acceptant bñ vinedo z grās agēdo referūt .

Trās flumē . zc

Eufratē . s̄tra quę syria est qui bapm significat: q̄ vn̄ ē de q̄rtuoz flumibz padisi qui totū orbē irrigāt . sic quattuor euangelię ab vno fonte vite . id ē xpo ispirati: consona voce cunctis gentibz lauerum salutis p̄dicant . vel q̄ eufrates frugifer interpretatur: qđ p̄gruit sacramento quo orb ablut̄ z san

te gentilium debellen tur . duce illo qui ait . Non veni pacē mittere sed gladius . Et iterum . Ignem veni mittere in terram zc . gladium . s̄ . verbi dei quod aduersarios sternat . ignem caritatis quod suozū corda accendēs omnia contrarie sectę arma et scuta comburat .

visioni vere pacis obstinate repugnāt: sed quia custodiam virtutum pe- nes se manere iactant. cum aduersus mentia pacis p heresim pugnāt.

Itaqz exemplū. Beda. Patet ordo historie qz hostes populi dei primo opus sc̄m persequendo impediabant. deinde consiliū recte intentio nis eorum prauis consilijs dissipare temptabant. nec omnino ab opere re trahere valebāt. p̄m̄sqz regali auxilio fultri autoritate publica obfisterēt quorum notāda in accusando fraudulentia qua eos qui domū dei edifi cabāt ciuitatē contra regnūz edificare que rebantur. et precipien te regine ciuitatē edifi carēt. mox arrepta au toritate ne templum edificaretur restite runt. cuz nihil de con structione templi detu lissent. et rex tantū pro hibuisse construi ci uiratem.

C. . . V. Prophetarū

Beda. In libris eo rā plenius scriptum ē quibus verbis secor diam eozuz redargue rint qui negligētia res erāt erga opus tē pli. vel p̄missio dei au xilio ad operandum accenderint. qua etiā deuotione ad exhorta tōnem eozum zoroaba bel iofue et omnis po pulus se ad operan dum acciperint. **Ag ge** em̄ ita incipit. In anno secūdo darij re gis in vno die mensis p̄parati factum ē ver buz domini in manu aggei p̄phete. dicens. Dic ad zoroabel fili um salathiel. et ad iofue filiū iofedech zc. Et paulo post. Et sic ita incipit dominus spi ritum zoroabel filij salathiel ducis iuda et spiritum hielū filij iofedech sacerdotij ma gni. et spiritum reliqz ruz de omni populo. et ingressi sunt. et facie bant opus in domo domini zc. Zachari as autem sic incipit. In mense octauo i an no secūdo darij regis factam est verbū dñi ad zachariam filium barachie filij addo prophetam zc. Ex quo apparet quomodo esdras zachariam filij addo nominet. quia scz nepos illius fuit q̄ p̄pheta no bilis fuisse intelligitur. cuius zacharias in prophetis eximus iure filiū di cretur. Inter que notādū quanti spūs isti p̄phete fuerint. vt contra tā ti regis edictum. et samitanos et omnes gentes p̄ circumitū edificationem templi imped. etes iuberēt templū extrui. Zoroabel quoqz et hielus z po pulus qui cū eis erat non minoris fuisse fidei probantur qui prophetas inuentes magi audierūt q̄ phibētis regis imperium.

Zoroabel: ortus i babilone vel m̄gr babilonis: quia ibi iuxta by stoniam natus est cum esset de stirpe danid in berbleem nati. hic significat ch̄stum: qui vt mundum a confusione errorum liberaret in babilone. id est in confusione m̄di oriri z conuersari dignatus est. Qui etiāz recte ba bilonis magister dicitur. non q̄ ea que babilonis. i. mundi sunt doceat. sed quos babiloniorum iugo pressos inuenit. ad gratiā libertatis erudit

z seditiones et p̄gria concitantur in ea. Nam et reges fortissimi fue runt in hierusalem qui et domi nati sunt omni regioni que trans fluiū est. Tributuz quoqz z vecti gal z redditus accipiebant. Nūc ergo audite sententiā. Prohibea tis viros illos vt vrb̄ illa nō edi ficetur: donec si forte a me iussum fuerit. Videte ne neg'igenter hoc impleatis: z paulatim crescat ma ium cōtra reges. Itaqz exemplum edicti artaxerxis regis lectum est coram reum beeltheem et samai scriba z consiliarijs eozuz. Et abie runt festini in hierusalem ad iudē os. z prohibuerunt eos i brachio z roboze. Tunc intermissa est opo domus domini in hierusalem: z n̄ fiebat vsqz ad annum secūdu regni darij regis persarū.

C. . . . . V. Prophetarū

Aggeus propheta et zacharias filius addo prophetates ad iudeos qui erant in iuda z hierusalem et in nomine dei israel. Tūc

et eruditos ad patriam celestem perducit. cuius pater est salathiel. i. peti tio mea deus. qui. i. in psalmo dicit. P̄ete a me z da. r. g. b. t. zc. vnusquis qz etiam cum deum inuocans non aliud querit qz ipsum: potest eum sa lathiel vocare.

Et iofue. B. Iofue vel hielus interpretatur saluator. Iofedech dñs iustus. hic quid sicut fili? nun xp̄m significat. vterqz eū populū in terrā promissionis. ille de longo incolatu heremi. hic de longiore captiuitatis

surrexerunt zoroabel filius sala thiel: et iofue filius iofedech: et ce perunt edificare templum domi ni in hierusalem: et cū eis prophe te dei adiuuātes eos. In ipso aut tpe venit ad eos thātannai q̄ erat dux trans flumen z starbuzannai z consiliarij eozum: sicqz dixerunt eis. Quis dedit vobis consilium vt domum hanc edificaretis z mu ros eius instauraretis: ad quod respondimus eis que essent nomi na hominum auctozuz edificatio nis illius. Oculus autem dei eo rum factus est super senes iudeo ruz: z non potuerunt inhibere eos. Placuitqz vt res ad dariuz refer retur. z tūc satisfacerent aduersus accusatōnem illam. Exemplar epi stole quam misit thātannai dux re gionis trans flumen z starbuzan nai z consiliatozes eius aphasar thei qui erant trās flumen: ad da rium regem. Sermo quē miserāt ei sic scrip̄ erat. Dario regi par omnis. Notum sit regi isse nos ad

fuitio itro duxit. Sic verus hielus electos suos ab omnibus ma lis eruens ad superni regni p̄missa gaudia inducit qui est filiū iofedech. i. domini iusti de quo dñs iustus concidet ceruces pec catorum zc.

In ipso. B. P̄z littere textus. quia cō fortari verbis prophe tarum optimates in decum nō potuerūt hostium infestatōibz a sancto opere p̄pepe diri. a quo quiescenti bus adduc prophetis timore hostium cessa uerant. sicut nunc i ec clesia geritur: dum hi qui malignorum spi rituum vel hoim insi dijs retardati tardio res aliqñ ad opus bo num fuerunt: repente verbis doctorum vel diuinarum scriptura rū correpti. nullis tēp tatōnū machinis pos sunt vinci. vel a ppo sito itentōis renocari

Ad qd respon di. Videtur qui hoc scripsit p̄sens affuif se. cū esdras dicat scri psisse qui non tūc hie rosolimis fuisse: s̄ ml to post regnāte artaxerxe illuc venisse repe ritur. Aut ergo tunc vere ibi fuit. z facto tē plo babiloniam redi it vt plures de filijs is rael in hierusalem re ducere. aut se edificā tibus iungit. quā si su um sit qd erga fratres agit. vel qd ipi agūt. sicut ap̄s ait. Nos q̄ viuimus q̄ residui su

mus in aduentu domini n̄ p̄ueniem? e. q̄ dor.

Exemplar epistole. Dulcum dissimilis est hec epistola illi. quaz reum beeltheem et samai scripserunt artaxerxi. Illa em̄ accusatōne hiero solimitarum. s̄ laude nō solum gentis. sed et dei omnipotentis plena est. illa insidijs. hec amabilibus litteris scripta. quia illa a samaritis hosti bus iudeozum. hec a duce regionis trans fluiū. i. inferioris syrie z pbeni cis et a socijs eius: q̄ nullas p̄tra iudeos inimicias domestical habuere. s̄z tantum regis a quo potestatem acceperant: voluntatē exequi curabāt. Samarite qui primā scribentes eplam animos regis aduersus structo rel templi accenderunt hereticis comparantur. qui ecclesiā itantuz feda pe ste cōmaculant. vt etiam exosam gentilibus reddant. eozumqz furorez et citant aduersus illā. Dux aut syrie qui regem de opere dei non operādo instigat. sed consultando interrogat. eos significat qui ad huc i gētilitate positi. nec se credituros. abnegant. si veram et iustam esse hāc d. i. unitatis

competens omnes iudeorum aduersarios et templum in loco suo edificari iubet. etc.

Nunc ergo than. Significat artaxerxes qui domum dei et ciuitatem edificari vetat eos qui constructioni ecclesie sancte motis persecutoribus traduntur: inter quas ecclesia maxime martiri victoria floruit. Darius autem pius illorum regum deuotionem: qui agnita fidei christiane pietate non resistere: sed suis decretis eam adiutare curabant: e quibus multi interdicitur persecutoribus priorum: seipsum cum subiectis populis eiusdem fidei sacramentis consecrari voluerunt: quibus bene conuenit quod darius adiungit. etc.

Quis enim explicare valeat quantum ecclesia liberalitate regum adiuta sit et locupletata. etc. Beda. De archa regis ad opus dei sumptus tribuuntur: cum et familia secularium principum aliqui ipsi fauentibus ad fidem christi veniant: qui velut in archa regis erant eorum regalium archano: consilij essent. etc. datur presbiteris et senioribus iudeorum in sumptibus operis templi dum magistris et ecclesie erudiendi mibus aduocandi committuntur. Quasi fuit castidomus quondam senator repente ecclesie doctor: qui dum in expositione psalmodum diligenter attendit: quid ambrosius: quid hilarius: quid augustinus: quid cyrilus: quid iohannes: quid ceteri sancti dixerunt edocuit se a senioribus iudeorum id esse consentium et laudantium deum probauit.

Titulos et ag. Beda. Hec animalia que munda sunt et frumentum et sal et vinum et oleum que secundum legem offeruntur: in significatione bonorum hominum vel operum perfectorum: et carnisatum spiritualium sepe ponuntur: que nunc iubente rege in holocaustum dei celi offeruntur: cum fauentibus mundi principibus res sancte ecclesie crescant: subditique eis populi in unam veritatis fidem christo presertim aggregantur: et quidquid boni naturalis quibus diuinitus habuerit: quidquid a viris ecclesie salubre didicerit: totum in diuinum cultum impedit.

Secundum ritum. Quia tunc tantum vota offerentium accepta erunt: cum secundum catholice pacis ritum offeruntur: que autem gentili sapientie heretica permixta sunt: bona non sunt.

Orationes. etc. Secundum illud apostoli. Obsecro ergo primo omnium fieri obsecrationes: et orationes: postulationes: gratiarumque actiones omnibus pro hominibus pro regibus et omnibus qui sublimitate sunt.

Ame ergo po. Grauisissima pena voluit eum punire qui decretum mutaret damno. omnium que haberet et anime sue quam etiam ligno confectas longo cruciatu amitteret. Misere autem opera nostra lignis comparantur: bona fructiferis: praua autem salicibus et incendio dignis: tollitque lignum de domo eius qui holocaustis domini contradicit et erigitur:

dei. Nunc ergo thananei dux regionis que est trans flumen et starbuzannai et consiliarij vestri aphasabei qui estis trans flumen procul recedite ab illis: et dimittite fieri templum dei iudaeis a duce iudeorum et a senioribus eorum: et domus dei illa edificetur in loco suo. etc. et a me preceptum est quid oporteat fieri a presbiteris iudeorum illis ut edificetur domus dei: scilicet ut de archa regis: id est de tributis que dantur de regione trans flumen studiose sumptus dentur viris illis ne impediatur opus. etc. si necesse fuerit et vitulos et agnos et hedos in holocaustum deo celi frumentum: sal: vinum: et oleum secundum ritum sacerdotum qui sunt in hierusalem detur eis per singulos dies: ne sit in aliquo querimonia: et offerant oblationes deo celi: orentque pro vita regis et filiorum eius. etc. A me ergo positum est decretum: ut omnis homo qui hanc mutauit

et ipse in eo configitur: cum opera eorum qui paci ecclesie repugnant omnibus manifeste que sint inutilia et peruersa pateant: et ipsi in eis non vite gaudium: sed mortis laqueum acquisisse probantur. Domus quoque talium publicatur: id est publico censu proscibitur: cum corpora eorum cum quibus in hac vita manserunt in resurrectione perpetuo puniendi tormento seuis exactoribus immundis spiritibus in parte traduntur.

Deus autem. Decretum suum diuine potentie confirmari desiderat: et ipse ut homo temporalis regno preeditus pro pace domus dei: publica lege omnia que potest facit. etc. Nunc quoque in ecclesia geritur: cum terrenis potestates ad fidem conuolunt: per statum ecclesie publica edicta proponunt: et hanc domino iuuante: et inimicos debellante placidam pacem spiritibus capiunt. etc. Seniores autem. Nunc quoque consuetudine ad fidem populis: et aliquibus qui forsunt fauentibus: seniores iudeorum: id est qui magisterio digni sunt ecclesiam quotidie verbo et exemplo edificant et prosperantur: quia et si dyabolus impugnet: inuenit tamen sermo dei in quibus vincat: et fugat aduersarij muros venientis extruat. etc. Iuxta prophetiam. etc. Predixerant enim: quia si edificando templo insisteret: mor douante domo et opus ipsius completent: et bois omnibus abudarent. etc. Beda. Remo quod aggeus dicit sub dario rege iacta esse templi fundamenta est: met contrarium huic historie: in qua scriptum est. Secundo anno cyri regis fundatum esse a ceterarij templum multum laudante deum: et ceteri gaudente populo. etc. Nunc enim ipsius templi fundatio descripta est: id est domus interioris cuius mensuras specialiter regum et paralipomenon historia refert. Nunc autem cum edificatione domus et porticum et gazophylatio rum que domum undique ambiebant fundata dicuntur edificata: quorum in paralipomenon ita fit mentio: fecit et atrium sacerdotum et basilicam grandem et hostiam in basilica que tunc erat. In qua scilicet basilica templo circumposita populus ad orationem assistebat: et custodes ac iatores templi per vices die ac nocte exultabant: sic patet: hoc aliqui generaliter cum ipso templo anumerant: ut in euangelio ubi docete in templo dno mulierem aduultio sprebentem adduxerunt phariis et scribis: quia nullo modo nisi in alijs portis templi introducere potuerit. Alii qui separati sunt nomine gazophylatio et exedra et porticum atrium. etc. Qui ista titi in do. d. in a. do. d. n.

Et artaxerxe. Querit quomodo iubente artaxerxe dicat domus constructa: cum statim subiungitur eam regnate adhuc dario fuisse completam et dedicata: nisi forte credendum est etiam artaxersem misso auro et argento iussisse: ubi si quid minus edificatio ornatum templi in vaso per eum completum proficeret. etc. Beda. Illud prope ratelentum est quod id rex cum principibus consiliariis suis plurimum auri et argenti et va-

ensis ad ar. Beda. Cuius tercia foris miserit ad templum.

qui post darium regnavit. cuius tempore dazas de babilonia hierusalem ascendit.

die domus completa est. ipse est martius que scriptura duodecimum iuxta
 cursum lunę solet appellare. Nec vacat a misterio quod domus domini que
 septimo mense in edificio altaris cepta est. duodecimo mense est perfecta.
 Cepta est enim in initio mensis septimi. quia omne bonum quod facimus
 preueniente gratia spiritus sancti incipimus: et eadem comitante perficimus.
 Completa est autem duodecimo mense ob significantiam perfectio nis que
 numero continetur: maxime propter summam apostolorum in quorum fi-
 de et doctrina perfici-
 tur ecclesia. Itēz duo
 denarius perfectioez
 fidei et operatioez
 significat. quod siue tria
 quattuor siue quattu-
 or per tria multipli-
 ces. xij. consummabit.
 Tria autem ad fidez
 propter confessionem
 sanctę trinitatis refe-
 runtur. quattuor ad
 opus bonuz propter
 quattuor principales
 virtutes. prudentia.
 fortitudinem. tempe-
 rantiam. et iusticiam.
 de quibus dicit. So-

brietatem em et prudentiam docet. et iusticiam et virtutem quibus vtilius
 nihil est in vita hominis. Recte ergo domus domini septimo mense ichoa-
 ta. duodecimo perfecta est et dedicata. quia mens electorum gratia spi-
 ritus sancti illustratur. ut ad perfectionem bonę operatioez perueniat cum fi-
 de sanctę trinitatis. sicque letabunda dedicatioem retributioez expectat.
 Et quoniam hec retributio future solennitatis in tempore vniuersalis re-
 surrectioez et in visione trinitatis perficitur. recte domus domini non so-
 lum duodecimo mense. tertia eius die completa memoratur. quia enim do-
 minus die tertia resurrexit. resurrectio nostra potest triduoano numero sig-
 nari. de qua dicitur. In die tertia suscitabit nos. Cepta est autem edificatio
 templi anno primo cyri regis. et consummata sexto anno darij. qui sunt anni
 nisi croniam. xlvi. Firmus enim regnavit annis. xxx. post quem cambyses
 filius eius. viij. qui in hoc volumine sicut iosephus autumat artaxerxes
 vocatur. post quem magi qui illa interfecerunt anno vno. post quos dari-
 usque ad consummationem et dedicatioem templi annis sex qui sunt anni q-
 draginta quinqz. Queritur autem quomodo responderit iudei quadraginta et
 sex annis edificatum est templum hoc. Sed si hystoria iosephi legimus
 que post consummationem et dedicatioem templi tres annos addit in qui-
 bus perybolus. i. circumposita templo munitioem constructo: et quedam alia
 que remanserunt perfecta sunt: videbimus. quia recte in edificatioem tēpli.
 xlvi. annorum potuerit summa pputari. in quibus eminentiora cuncta fuere
 completa.

Beda. Templum vero quicquid electam animam significat propter inha-
 bitantem in se spiritum christi. et ecclesiam totam. id est. congregatioem omnium
 electorum angelorum et hominum. etiam ipsum corpus christi. de virgine natum christi
 sine peccato in mundo puerum. morte solutum. et die tertia suscitatum.
 cui specialiter aptatur quod xlvi. annis edificatum dicitur. Auit enim pbi-
 sica quod hoc dierum numero corpus humanum in vtero a tempe pceptioez vs-
 que ad perfecta membrorum limamenta crescat. Et decebat ut dicitur quod corpus do-
 minicum significabat. eo annorum numero in hierusalem conderetur. quo
 domini corpus in vtero virginis erat creandum. Virgo enim hierusalem. i.
 ciuitas regis magni et visio illius pacis noiat. de qua dicitur. Ipse est pax
 nostra qui fecit vtraque vnum. Sicut etiam illud. Hostium autem lateris medij
 parte erat domus domini dextre. et per codeam ascendebatur in superius ena-
 culum. et a superiore in tercium. specialiter corpus christi figurauit. de quo
 dicitur. Unus militum lancea latus eius aperuit. Hostium enim lateris me-
 dij in parte erat domus dextre. id est. ab orientali angulo lateris meridia-
 ni incipiens. et per interiora eiusdem lateris occulto itinere paulatim ad
 altiora ena culorum perducens. quia christus ianuam nobis salutis in dextro
 latere suo voluit aperiri. per cuius sacrata abluti et sanctificati introeamus
 altiozem quam regni celestis. Ascendimus enim per hostium medij lateris in su-
 perius enaculum. quando per aquam baptismi et poculum dñici calicis conse-
 crati. ab hac terrestri consecratione ad celestium animarum vitam peruenimus.
 A superiore quoque in tercium penetramus cum beatitudines aiaz etiam corpus imor-
 talium pceptioem cumulamur.

Fecerunt autem. Verito gaudent filij transmigratioez qui captiuita-
 te euaserunt. et domum dei edificare meruerunt. et quasi deuoti deo famu-
 li in dedicatioem domus eius hostias offerunt. et quasi fraternitatis ama-

**Fecerunt autem filij israel sacer-
 dotes et leuitę et reliqui filioz tras
 migratioez dedicatioem domus
 dei in gaudio. et obrulerunt in de-
 dicatioem domus dei: vitulos cen-
 tum. arietes ducentos. agnos qua-
 dringentos. hircos capraruz pro**

tores pro peccato totius israel vbi quis essent rogantes eis deum fieri propi-
 um. et eos vel inter hostes custodire. vel ad patrias renocare. Recte autem
 dedicatur templum a sacerdotibus et leuitis et reliquis filiorum transmigra-
 tioez in gaudio. quia correptis peccatoribus fit gaudium in celo coram
 angelis dei et magistris qui pro eorum salute laborauerunt. et omnibus qui
 confusione peccatorum ad virtutum arcem terram. s. promissionis mente et ope-
 re transmigrarunt. Sacerdotes ergo et leuitę et ois populus in dedicatioe re-

**peccato toti israel duodeci iuxta
 numerum tribuz israel. Et statue-
 runt sacerdotes in ordinibus suis
 et leuitas in vicibus suis super
 opera dei in hierusalem: sicut scri-
 ptum est in libro moysi. Fecerunt
 autem filij transmigratioez pascha.**

serunt. feruetiora nonicioz studia emulantur.

Hircos ca. Hirci in hac vita offeruntur pro peccato. cum electi deo
 supplicent ut liberentur a peccatis. offeruntur in futura: cum gratias agunt
 qui liberati sunt. id est. misericordias domini eternum catibunt. quod spiritus misericors
 le fuisse. et dono eius liberatos esse memorabunt.

Pro peccato. Pro peccato etiam totius israel offerunt. quod oportet
 licet eos qui nobiscum sunt bonis fauere. sic illorum bona imitando nostra
 facere. ut etiam pro statu totius ecclesie deum deprecemur. Unde in oratio-
 ne dominica nemo sibi specialiter aliquo petit. sed omnibus qui eundem pa-
 trem habent in celis. Item edificatio templo: dedicatio sequitur. cum comple-
 ta in fine seculi summa electorum peruenit ad gratiam celestium premioez
 in qua hostię offeruntur. de quibus eadem domus. i. ecclesia post captiui-
 tatem mortalis erumne redificata per gloria immortalitatis dicit. Dirupi-
 sti domine vincula mea. et scilicet. Et quia offeruntur non solum pro vobis
 virtutis. sed et pro mundanis sordibus vicioez bene post vitulos arietes
 et agnos. hirci pro peccato totius israel offeruntur. gratia enim de qua virtu-
 tum beneficia confert. etiam scelera auferunt. nec in domo dei hirci pelagi loci que
 suorum persuadent libertate arbitrij vel liberari a malis vel confirmari
 posse in bonis.

Et statuerunt. Pado posebat. ut domo dei edificata mox sacerdo-
 tes et leuitę qui in ea ministrarent ordinarentur. quod obseruandum est his
 qui magnifice monasteria construunt. ut in his doctores istituant qui ad ope-
 ra dei populū hortentur. in ibi suis voluptatibus fruuant.

Sacerdotes. Beda dicit sacerdotes in ordinibus suis. et leuitas
 in vicibus suis pstitutos. vices ebdomadaz significat in quibus ois cetus vtri-
 usque gradus p. xxiiij. partes erat distributus. ita ut vnusquisque ordo vice sine
 ebdomadis p octonos dies. s. a sabbato vsque ad sabbatum in templo mis-
 tra ret. et p. xxiiij. ebdomadas a templo liber officijs curam proprie rei ageret. ut
 verba dierum narrat. Nam et in circuitu interioris sacrarij iā fecerat porti-
 cus templi in quarum ianuis p vices obseruabatur leuitę sicut ibi dicitur. P-
 vero ait. sicut scriptum est in libro moysi. non ad vices leuitaz sed ad opera dei
 pertinet. Moyses enim scripsit. quid sacerdotes. quid leuitę in domo dei ope-
 rantur. Vices vero leuitarum et ordines sacerdotum p sortez. xxiiij. non moy-
 ses sed dauid rex cum prophetis sacerdotibus et leuitis sui teporis descripsit:
 Et nunc quoque edificata et dedicata ecclesia per regeneratioem nouorum
 in fide populorum. statui. decet sacerdotes et leuitas in ordinibus suis et vic-
 bus suis qui sunt super opa dei. ut non solum sacramentis fidei innitent po-
 puli. sed et erudite pcedentium iustorum ad agenda que dei sunt accin-
 gantur. et non p captu humani ingenij. s. sicut scriptum est in libro moysi. cui
 consonat illud euangelij. Euntes docete omnes gentes. baptizate eos. et docetes eos ser-
 uare omnia mandata dei. Non enim auditores nostra propria: sed ea que
 legis et euangelij sunt mandata docere debent. si ad pnia domini vna cum eis
 puenire curam.

Fecerunt autem pascha. Ideo specialiter edificata et dedicata domo domini ce-
 lebratio pasche memoratur. cum nulli dubium esset. tam religiosam pascha
 suo tempore celebrare. ut mystice insinuetur hanc esse summam perfe-
 ctioem. cum preteritis omnibus mundi illecebris tota semper intentio me-
 tis alterius vite meditatur ingressus. Pascha enim transitus interpretatur.

quarad. c. i.
 Purificati
 res et leuitę
 mundi ad im-
 peris filij
 tribus suis
 si in tempe
 Et comederunt
 si fuerat de r
 qui se separa-
 si sunt et cetera
 tate et cultura dor-
 lanoz eoz celebrat
 ne genium
 minum deum
 lenniam em
 bus in lecti-
 rat eos domi

quia filij israel in eo per immolationem agni de egiptiaca seruitute ad libertatem transferunt. vel ipse agnus. i. christus pro nobis imolatus transfuit ex hoc mundo ad patrem. quod imitamus cum ab infimis voluptatibus ad celestia querenda transimus et vere perficimus. cum a carnis ergastulo soluti edesce regnum intramus.

Beda. Quare dicitur pasccha post edificatam domum refertur: cum predictum sit quod a primo die aduentus eorum in hierusalem in cunctis solennitatibus domini legitimas hostias et holocausta offerrent. nisi ut innueretur quod edificatorem templi eadem qua inceperunt mentis devotione compleverunt. **Ubi enim predictum est quia congregatus est populus quasi vir unus et surrexit ioseph et fratres eius. et edificaverunt altare ut immolarent in eo holocausta. et nunc dedicatio templo in ista anno. et vi eadem pietas religionis omnium mentibus in se memoratur cum dicitur purificatos fuisse sacerdotes et levitas quasi unum omnes mundos ad imolandum pasccha. Que enim in hac vita maior potest esse perfectio quam mundi multitudine unitas. multa enim sacerdotum multa levitarum erant milia. sed omnes purificati et unum di ad celebrandum pasccha. corde uno et anima una. nec dispar in populo unitas: cum dicitur ad imolandum pasccha universis filiis transmigratorum et fratribus suis sacerdotibus et libi. statimque inferitur. Et comederunt filij israel. etc. Omnibus ergo imolatum est pasccha. omnes comederunt. non solum qui reuerterentur de captivitate. sed et omnes qui alicubi antea constituti separaverunt. se quoque tempore ad eos. Quod etiam de prophetis intelligi potest: qui natura gentiles in ritu eorum fuerunt. sunt circumcidere et hostijs purificati ut digni essent participatio sacramenti salutaris. Quisquis alias (ni fallor) ex quo egressi de egipto tunc de uotionis cum sacerdotibus et levitis magistris. s. suis fuisse reperiuntur. sed hoc devotio castigatone divina facit. quia pro peccatis hostibus traditi. sed penitentia et confessione liberati sunt deo melius seruituri. videmus quoque illos qui templum corporis sui peccando profanaverunt. et per hoc a dyabolo captivati sunt: per penitentiam reassilire quibus mansionem in deo domino reparant. Notandum enim quod salomon prius templum maxime pace regni brevi tempore et nullo contradicente perfecit. Destructum autem propter peccata filij transmigratorum magna compunctione cordis longo insistentes labori. et sepe ab inimicis retardati. tandem diuinitus adiuti restaurarunt. Facile enim quemque conversus dyabolo renuaciare. unum et verum deum confiteri et percipere sacramenta christi. hisque iniciatum in remissione omnium peccatorum templum eius effici. et accepta vite innocentia committente eius gratia servare. Sed multi labentis est si quis accepta fidei sacramenta peccando contemnit pristinam recipere dignitatem. quia iterum baptisari non potest. sed longo penitentis labore peccatum ablucendum est. cuius ablutioni ipsa consuetudo vitiorum quasi inimica samitanorum turba repugnat. tanto ad superandum difficilius: quanto diutius terram cordis vitute vacua possedit.**

Et fecerunt so. Beda. Potest in hoc loco celebratio pascche ad resurrectionem referri ut edificatio templi presentem ecclesie statum significet. dedicatio vitam futuram que in animam cum de corpore exierint leticia agitatur. Immolatio pascche gloriam resurrectionis: cum electi immaculati carne agni non in sacramento credentes. sed in re ipsa et veritate reficiuntur. Unde hic in pasccha omnes quasi unus affuit: perhibentur. quia tunc vera ager agnus dei qui tollit peccata mundi. unde iohannes. Sanguis blesu filij dei emundat nos ab omni peccato. Tunc vera erit unitas eorum

fuerit deus omnia in omnibus. et azimorum solennitas in leticia: cum nullo remanente fermento malicie et nequicie omnes in veritate et sinceritate cordis diuine visioni adhererent. non in septem diebus labentis seculi: sed in una die perbennis vite in atrijs domini que melior est super ratione tanti operis ponit numerus: quod ille cui septiforme gratia spiritus qua operantes adiuvamur. et requiem aniam aut resurrectionem corporum quas bene operantes speramus: denunciat.

regis assur ad eos ut manus eorum adiuvaret in opere domus dei israel

Post hec autem

verba in regno artaxerxis regis persarum esdras filius saray. filij hazarie: filij helchie. filij sellu. filij sadoch. filij achitob. filij amar. filij azarie. filij maraioth. filij zaraie. filij ozi. filij bocci. filij abisue. filij phinees. filij eleazar. filij aarod sacerdotis ab initio. Ipse esdras ascendit de babilone. et ipse scriba

lenitatum. et dedicatio canticorum domini que in terra aliena non poterant cantari sub zoroabel et ioseph describuntur: que omnia humane saluationis in christo continent formam. cum hi qui cum peccato originali in mundum venerant sacramentis fidei purificati saluantur. vel qui peccando fides corrumpunt. penitendo relapsi sunt. et utriusque per eundem saluatorem verum regem et sacerdotem verum pasccha celebrantes de mundo ad patrem deum transeunt ad vitam. Sed quia tempore incenso vixit subuersa. scriptura quoque fuerunt perisse. et has miserante domino reparari oportebat: ut qui edificia eruta restaurarent haberent unde ipsi moniti intus discerent restaurari. **Post hec.**

Artaxerxis regis. Beda. Hunc artaxersem sub quo esdras de babilonia in ierosolimam ascendit. iosephus putat esse xerxes filium darij qui post illum regnavit. **Post hec.** Beda. Hunc artaxersem libri successorem eius xerxes. Regnavit autem darius sub quo edificatum est templum annos. xxxvi. post que xerxes annos. xx. que archabanius menses septem. quos cronographi per anno posuere. **Hic sequitur.** **Post hec.**

Et ipse scriba velox. Beda. Scriba velox in lege moysi appellatur esdras. quia esdras legem moysi que consumpta erat refecit. et etiam ut communis maior forma est omnium sacre scripture serie quam ignis absumptus prout videtur legentibus sufficere scripte. et nonnulla ut referunt que oportuna putabat. adiecit. de quibus et illud. Et non surrexit propheta in israel sicut moyses que nosset dominus facie ad faciem. Que verba dicere non potuit. nisi qui diu post moysen vixit. Et in libro samuelis olim israel sic loquebatur unusquisque vadens consulere deum. Venite et eam ad videndum. Qui enim propheta hodie dicitur: olim vocabatur videns. Nonnulla autem integra volumina que quondam in populo israel habebantur intacta reliquit. ideo eorum nihil aliud quam nominis memoria habetur. ut est illud in libro numeroz. unde dicitur in libro beatorum dominorum. et in ioseph. Nonne hoc scriptum est in libro iustorum. In regum quoque et paralipomenon voluit memorantur libri historici prophetarum achyefi sonitis. et semeie addo et natban. Itaque quoque et hi: filij anani. i. qui in huius regum israel scripte dicitur. et multa alia quorum nulla debent hodie posse reperiri vestigia. Ferunt quoque pro certo hebrei quod leviores literas excogitavit sub nominibus eorum quas ante habuerant: quibus

Septem diebus

Quia per omne seculum tempus in sinceritate et veritate. immo in omnium bonorum victimis et holocaustis vita ducenda est. quod christus paschali tempore transitorie mortem gustavit. sed eterna resurrectionis virtute devicit.

In leticia. etc.

Hec est enim maxima nunc in futuro iustorum leticia: perfectum esse opus iusticie. vixit delictis conuersis etiam gentilibus qui olim resistebant ad adiuvandum eius status. id est. confirmandam christianae religionis pacem per mundum

Post hec. Beda.

Ducusque reditus populi de babilone in hierusalem. et relatio vasorum. dedicatio templi. et celebratio so-

velocissime tantam librorum copia que consumpta erat reficeret. Ideo non solum scriba sed etiam velox nominatur. Priores autem littere remanserunt apud samaritanos quibus illos quinque libros moysi quos solos de scriptura sancta receperat scribere solebant.

Et ascenderunt. Beda. Notandum quod in capite huius libri scriptum est quod ad permissionem cyri ascenderunt de babilone zorobabel et iosue et de filiis iuda et beniamin cum sacerdotibus et leuitis omnes quorum suscitavit deus spiritus. Quibus additus est quod essent de captivitate quam transtulit nabuchodonosor in babilonem. hic autem sub esdra duce: nulla iude et beniamin vel nabuchodonosor. sed tantum filiorum israel et sacerdotum et leuitarum: qui cum illo ascenderunt. mentio est. unde videtur quod illi de iuda et beniamin fuerunt quos nabuchodonosor captivavit. Hi autem de decem tribubus qui specialiter post divisionem israel vocabantur: quos assiriorum reges longe ante captivaverant. et ultra montes medorum fecerunt habitare. Tunc ergo due tribus maxima ex parte redierunt et templum gravi labore restauraverunt. Decem autem tribus que minore religionis curam habuerunt. quia destructo chaldeorum imperio libere sub regibus persarum vivebant cum templum edificatum. et comprehensam esse samaritanorum invidiam conperent. tandem aliqui ex eis redierunt: plures ibi de seledit. quoniam perges usque hodie in eis partibus detineri et finire gentium perhibetur. Sicut autem zorobabel et biesus christum significant qui captivitate humani generis sua gratia relaxat. et suam in nobis domum sanctificando et possidendo edificat. Sic esdras sacerdos et velox scriba eundem qui non venit solvere legem. sed adimplere figurat. qui id scriba legis vel scriba velox in lege moysi potuit vocari. quia ipse moysi legem per angelum dedit. ipse prophetas veritatem docuit. ipse electorum mentes ad intelligendam et faciendam patris voluntatem accendit. unde et hoc testamentum quod disponam domui israel post dies illos dicit dominus dando leges meas in mente eorum etc. Et lingua mea calamus scribe etc. In qua enim propheta calamus erat velocis scribe. quia que dominus illam sine mora temporis intus docebat. hoc ipse per officium lingue foris temporaliter declarabat. Esdras quoque interpretatur adiutor. quia solus christus populum suum a tribulationibus liberat. et de confusione viciorum ad pacem virtutum proficientibus meritorum gradibus inducit. Unde auxilium meum a domino etc. Ad hoc sicut Esdras partem populi non minime de captivitate hierosolymam reduxit. et pecuniam ac vasa sancta in gloriam templi. et populum ab yronibus alienigenis pontificali auctoritate purgavit. ita christus in carne apparens confusionem mundi. libera confusione viciorum intravit. ut nos secum rediens ab omni confusione liberatos ad tranquillitatem supernae pacis induceret. cuius pacis pignus in presenti accipimus. secundum illud. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. id est. temporalem vitam peregrinantibus relinquor. perpetuam ad celestem patriam peruenientibus. do.

Quia in p.m. Beda. Prima die mensis cepit ascendere de babilone. et quinto cum filiis transmigrationis. et primo die mensis pervenit in hierusalem. primordium enim mensis in quo luna novum a sole lumen mutua creditur: novum doni celestis iniciis significat. et bene prima die mensis primi ascendit esdras de babilone cum eis quos a captivitate saluabat. quod principium sancte conversionis in quo satban et regno eius abrenuntia-

velox in lege moysi: quam dominus deus dedit israel. Et dedit ei rex secundum manum domini dei eius bonam super eum omnem petitionem eius. Et ascenderunt de filiis israel. et de filiis sacerdotum: et de filiis leuitarum: et de cantoribus: et de ignitoribus. et de nathynneis in hierusalem anno septimo artaxerxis regis. et venerunt in hierusalem mense quinto. ipse est annus septimus regis. Quia in primo die mensis primi: cepit ascendere de babilone: et in primo die mensis primi venit in hierusalem iuxta manum dei sui bonam super se. Esdras au-

mus illustratione fit divinae pietatis in nobis. Prima quoque die mensis quinti pervenit in hierusalem. quia et hoc non nisi libertate arbitrii: sed in spiratione supernae lucis fit. ut audito euangelio ecclesiae membris incorporumur. pulcherrimae et salubris in ecclesia mos doctrina patrum inoleat. et his qui cathesizantur quattuor euangeliorum sacramentum explanetur. et recitetur in exordio. Item prima die mensis quinti venit cum his qui liberati erant ab hostibus in hierusalem. quia dum completis quattuor evangeliorum preceptis et lege regni ingredimur. quasi novum mensis iniciis celebramus. quod non iam lucis gaudia in sole iusticie certimus velut post quattuor menses lucide actio nis quos in via peregrinamus. quinti menses perpetue remuneratio in luce patrie celestis agimus.

tem paravit cor suum ut investigaret legem domini et faceret et doceret in israel preceptum et iudicium. Hoc est autem exemplar epistole edicti: quod dedit rex artaxerxes esdrae sacerdoti scribe erudito in sermonibus et preceptis domini. et ceremoniis eius in israel. Artaxerxes rex regum: esdrae sacerdoti scribe legis dei celi: doctissimo. salutem. A me decretum est ut quicumque placuerit in regno meo de populo israel: et de sacerdotibus eius et de leuitis ire in hierusalem tecum vadat. A facie enim regis et

perna promissa veniamus. **Iuxta m.d.** Confirmatus. s. gratia et protectio divina qua prospera perficeret. Sic et christus: quia deus erat in christo mundum reconcilians sibi. manus quoque dei super eius humanitatem fuit. quia in passione exaltatus. et ad mania supernae civitatis ascendit. et fidelibus suis iter patefecit. **Esdras autem etc.** Magna virtus hominis parare cor suum ad obsequium divinae voluntatis. et dicere posse. Paratum cor meum deus: paratum cor meum etc. **Beda.** Christus quoque paravit cor suum. ut investigaret legem domini. quia talem sibi hominem quem suscipere divinitus providit. qui non solum sine peccato. sed etiam plenus esset gratia et veritate qui nulla sibi repugnante lege peccati legem dei absque ulla mentis vel carnis contradictione servaret. unde in capite libri scriptum est de me etc. Item dominus investigavit legem dei quia abiectionis phariseorum traditionibus scripturam sanctam mistice intellegere docuit. et decreta euangelii que attulit magis perfecta et deo accepta que ea que per moysen premissa ostendit. unde audistis quia dictum est antiquis. Diliges amicum tuum. et o. b. i. t. Ego autem vobis dico. Diligite inimicos vestros etc. **Artaxerxes rex.** Artaxerxes qui devota mente templum et sacerdotes domini veneratur. eius famulatur: christianos principes. sicut et darius significat. Nec mirum si successores ceteri qui templum et civitatem fecerunt edificari qui servos eius ac legem dilexerunt atque inierunt: christianos reges figurat. cum ipse dominus per prophetam cyrum significare filium suum dixit: et eius nomine illius honorificaverit. dicens. Hec dicit dominus christo m. a. **A me decretum.** Quia ad regem pervenerat fama divine virtutis quam ille incensam a chaldeis legem eisdem quibus prius prophetis sermonibus quibus alio litterarum caractere non auerit. **Ut quicumque placuerit etc.** Omnibus licentiam eundi tribuit. nullus ire compellit. christiani principes nullum cogentes ne sit incerta voluntas fidei omnibus quibus placuerit in regno suo christum colere permittunt.

geliorum preceptis et lege regni ingredimur. quasi novum mensis iniciis celebramus. quod non iam lucis gaudia in sole iusticie certimus velut post quattuor menses lucide actio nis quos in via peregrinamus. quinti menses perpetue remuneratio in luce patrie celestis agimus.

Beda. Primo mense cepit esdras ascendere de babilone. et v. cum filiis transmigrationis venit in hierusalem. quattuor enim menses iter de babilonia in hierusalem complet. quia per quattuor libros euangelii fides et sacramenta veritatis discimus. quibus de captivitate diaboli domino duce eripimur ad libertatem filiorum dei ascendimus. et in eisdem libris precepta continentur operum quorum quasi gradibus quotidianis ad supernam promissa veniamus.

Septem con...
es ve rifices
in lege dei
et ve ferat ar
rer et consili
tulerunt de
salem tiber
argentum et
uenerunt i v
bilonis: et pe
nota non
ci restitua a populi
rit. de sacce
obtulere
hierusalem
se eme d b
7 quod de fra
a multa a spore
tes. agnos
eorum. et of
pli dei vestri
Beda et si qui
is placuerit
auro ut facia
dei vestri fac
dantur tibi in

quod cum hystorici caspii scribant: esdras cassiam noiat. hebrei em. p. litteram non habentes pro ea in noibus grecis vel barbaris. s. vtuntur. vt ferus sylvatus. In cassiaz ergo filij israel per captivitate[m] assirioru[m] vel chaldeorum pervenisse probantur: dñi illuc mittit esdras vt adducantur ministri domus domini. leuite. s. et nathynnei quos iosephus sacros seruos nominat. Et notandū qd multū libera pace: q̄uis inter exteras vinebāt. qui statim tantam exercitus copiam destinare valebāt. Nam ducentos lviij. viros electos in illa expeditōne fuisse cathalogus eorū ostēdit: quibus adiunctis esdras in exercitu suo mille septingentorum ppe viroꝝ summas habuisse reperitur.

Et predica. Datur nobis exēplū ieiunandi et orandi: cum aliquid magne virtutis inapere volumus. et quia nunquā fallitur fida in dominus spes. neq̄ fieri potest vt qd iustū a pio auxiliatore per contumaciam et oratōnem cū fide querimus et nō impetremus. S; notandum quia ieiuniū permittitur: et oratio sequitur. Pamo em ait. et predicauit ibi ieiunium et orationem. Et deinde sub iunxit. et peterem? viā rectam: nobis. et t̄ conclusionē sententię. Ieiunium aut̄ et rogauimus deum nostꝝ. Pro hoc: et euenit nobis prospere.

Et separauit de principibus sacerdotum duodecim. sarabiam et asabiam: et cum eis de fratribus eorū decem. Appendiq; eis argentum et aurū. et vasa consecrata domus dei nostri: quę obtulerat rex et consiliatores eius et principes eius: vniuersusq; israel eorum qui inuē

ti fuerat. Et appendi in manibus eorūz argenti talenta sexcenta quinquaginta. et vasa argentea centū. auri vero centum talenta: et crateras aureas viginti quę habebant solidos millenos. et vasa eris fulgentis optimi duo: pulcra vt aux

Et dixit eis: Vos sancti domini et vasa sancta. et argētum et aurū quod sponte oblatū est domino deo patrum nostrorum: Vigilate et custodite donec appendatis coram principibus sacerdotum et leuitarum te ducibus familiarum israel in hierusalem in thesaurum domus domini. Susceperunt autēz sacerdotes et leuite pondus argenti et auri et vasorū vt dferret irlez i domum dei nostri. Promouimus ergo a flumine bana duodecima die mensis primi vt pergeremus hierusalem. Et manus dei nostri fuit super nos: et liberauit nos de manu inimici et insidiatoris in via: et venimus hierusalē: et mansimus

longi itineris diutius ieiunando et orando dño p̄medarēt. Et nos ergo cum nouos ecclēsię populos dyabolo renunciare et verū deum credere et confiteri docemus. quasi primi mensis inicio de babilone cū pecunia dño consecrandā egredimur. quia principium eis nouę conuersionis tradimus quos creptos dyabolo ad celeste regnū ducimus. vnde idem mēsis nouo rum vel nouarū frugū dicitur. In ipso em. p. eadem significatōe nouę conuersionis patres de egipto sunt educi. Cum autē nouę vitę auditorib; symbolum fidei tradimus. quod per duodecim apostolos ordinatū est. et totidem sententijs p̄prehensum: quasi duodecim diebus in prima mansione cōsistim. et sic ceptū ad terrā. p̄missionis iter aggredimur. q; p̄ acceptam fidei noticiā virtutū eis viā qua ad vitā perueniat ingrediendam ēē monstramus: quib; dieb; esdras cū filiis trāsmigratōnis ieiunij et oratōnib; et p̄gregatōi leuitaz et nathinneoz deditus erat. q; cū nouos fidei populos acquirimus: maxie studendā ē virtutibus. quib; nos dño familiari us p̄medem. et eis quos erudim? exēplū boni operis p̄beam. fratru quoq; cohortē religiosaz nob; i auxiliū vocā. q; adiuti aīas fidelū ad societatē electoz. et arcē vitę p̄fectōis q̄si vasa sancta ad tēplū dñi efficacit̄ transf

Et mansimus. Tres dies manetur i herusalem qui

feramus.

Et mansimus. Tres dies manetur i herusalem qui feramus.

Et mansimus. Tres dies manetur i herusalem qui feramus.

Vos sancti do. Oportet doctores ecclēsię nunquā obliuisci sancti monie. quia a dño sunt consecrati per sp̄m sanctū in die redemptōnis ad quam suscipiendam etiam auditores insituant. vt qui iāz domino oblata sunt per rudimenta fidei. etiam per eorum qui in fide p̄cefferunt exempla et monita magis confirmantur. et superne ciuitatis introitu digni efficiantur.

Vigilate. Vigilandum est sacerdotibus ne qua de sibi creditis am mabus. id est. vasis dñi peat. sed integro numero ad sanctę virtutis ḡdificia perducantur.

Donec appen. Eos. s. quos suprema dispositō vob; p̄misit tales instruedo et docēdo exhibeatis qui irreprehensibiles inuentur. et apti thesaurorū celestis. i. sedibus interne pacis et lucis. et hoc non iudicio q̄ rumlibet qui falli possunt. sed apostolorū et eorum qui cum dño sunt iudicati. Hi em merito principes sacerdotum et leuitarum et duces familiarū israel. id est. viroꝝ vel ammarum deus videntium intelliguntur. De quibus dicitur. Constitues eos principes super omnem terrā. et alibi. Nobil; i portis vir eius etc.

Promouimus. Dia sunt plēa misterij. Supra em legitur qd prima die mensis sepebant ascendere de babilone. nunc dicitur qd decima die eiusdem mensis p̄mouerunt a flumine bana. Primo ergo die mensis de portis babilonie exierunt. s. v. q; ad duodecimū diē iuxta memoratum fluxum expectabant. donec leuite et nathynnei de cassia veniret. et seipos ob pericula

longi itineris diutius ieiunando et orando dño p̄medarēt. Et nos ergo cum nouos ecclēsię populos dyabolo renunciare et verū deum credere et confiteri docemus. quasi primi mensis inicio de babilone cū pecunia dño consecrandā egredimur. quia principium eis nouę conuersionis tradimus quos creptos dyabolo ad celeste regnū ducimus. vnde idem mēsis nouo rum vel nouarū frugū dicitur. In ipso em. p. eadem significatōe nouę conuersionis patres de egipto sunt educi. Cum autē nouę vitę auditorib; symbolum fidei tradimus. quod per duodecim apostolos ordinatū est. et totidem sententijs p̄prehensum: quasi duodecim diebus in prima mansione cōsistim. et sic ceptū ad terrā. p̄missionis iter aggredimur. q; p̄ acceptam fidei noticiā virtutū eis viā qua ad vitā perueniat ingrediendam ēē monstramus: quib; dieb; esdras cū filiis trāsmigratōnis ieiunij et oratōnib; et p̄gregatōi leuitaz et nathinneoz deditus erat. q; cū nouos fidei populos acquirimus: maxie studendā ē virtutibus. quib; nos dño familiari us p̄medem. et eis quos erudim? exēplū boni operis p̄beam. fratru quoq; cohortē religiosaz nob; i auxiliū vocā. q; adiuti aīas fidelū ad societatē electoz. et arcē vitę p̄fectōis q̄si vasa sancta ad tēplū dñi efficacit̄ transf

Et mansimus. Tres dies manetur i herusalem qui feramus.

Et mansimus. Tres dies manetur i herusalem qui feramus.

Et mansimus. Tres dies manetur i herusalem qui feramus.

Et mansimus. Tres dies manetur i herusalem qui feramus.

VIII
legis...
ram non habentes...
trus sylvatus...
In cassiaz ergo...
dñi illuc mittit...
nominat. Et notandū...
qui statim tantam...
lviij. viros electos...
illa expeditōne...
cathalogus eorū...
ostēdit: quibus...
esdras in exercitu...
suo mille septingentorum...
p̄pe viroꝝ summas...
habuisse reperitur.
Et predica. Datur...
nobis exēplū...
ieiunandi et orandi...
cum aliquid magne...
virtutis inapere...
volumus. et quia...
nunquā fallitur...
fida in dominus...
spes. neq̄ fieri...
potest vt qd iustū...
a pio auxiliatore...
per contumaciam...
et oratōnem cū...
fide querimus...
et nō impetremus...
S; notandum...
quia ieiuniū...
permittitur: et...
oratio sequitur...
Pamo em ait...
et predicauit...
ibi ieiunium...
et orationem...
Et deinde sub...
iunxit. et peterem?...
viā rectam: nobis...
et t̄ conclusionē...
sententię. Ieiunium...
autē et rogauimus...
deum nostꝝ. Pro...
hoc: et euenit...
nobis prospere...
Et separauit...
de principibus...
sacerdotum...
duodecim. sarabiam...
et asabiam: et...
cum eis de...
fratribus eorū...
decem. Appendiq;...
eis argentum...
et aurū. et vasa...
consecrata domus...
dei nostri: quę...
obtulerat rex...
et consiliatores...
eius et principes...
eius: vniuersusq;...
israel eorum...
qui inuēti...
fuerat. Et...
appendi in...
manibus eorūz...
argenti...
talenta...
sexcenta...
quingenta...
et vasa...
argentea...
centū. auri...
vero...
centum...
talenta: et...
crateras...
aureas...
viginti...
quę...
habebant...
solidos...
millenos...
et vasa...
eris...
fulgentis...
optimi...
duo: pulcra...
vt aux

sunt tres virtutes. fides. spes. et caritas. has oportet doctores primo in se ostendere. et sic eos quos docuerint. et eisdem virtutibus instituerint. precedentibus in xpo patribus. pbandos offerre. **C**um em ecclia eos quos cathetizamus in fide et actone probos inuenerit. quasi q offerim? in templu per manū sacerdotū appendens puri metalli et perfecti pōderis reperit. quod in hac ecclia p electos quotidie in credentiū vita examināda agit. et in supna hierusalē in eis qui intrate merentur pfecti? cōpletur. In hac em vita doctores qū tri- duo manentes in hierusalē. quarto die argenti et aurū qd ob- tulerant appendendū sacerdotibus offerūt: cum se fide fortes. spe sublimes. deuotōe feruentes. exhibent. et au- ditores p pssione re- cte fidei: quasi argenti probatum clarescere: per puritatem. sensus imolati. quasi primū aurum fulgescere p su- scepiōne spūalius ca- rismatū. qū vasa cose- crata peminere dmo- strāt. In supna quo- qz patria cū pro fide spe et caritate. p etiaz pro illis quos docue- runt gratiam remune- rationis accipiunt. qū p gaudium triuua- ne mansiois in hieru- salem ob donaria et vasa preciosa que ob- tulerunt. ampli? hono- rantur.

Descriptūqz est Beda. Hoc fit cū do- ctores studiose vitam examinant subditoz quantus. s. singuli ad fidem vel operatōne profecerunt. et iuxta modū suę capacitatis ordinant eos per com- petentes gradus i do- mio domini. Si autez ppositus per ignau- am torpet. vitamqz subditoz aut ignorat. aut nosse dissimulat. internus arbiter qui numez credentium. pondusqz singuloz in trutina sui exami- nis cōseruat. reddet vnicuiqz fm opera sua. **D**ōt etiam dici. quia peruei- entibus p latis ad supnā hiersem: describatur cū eis quos instruxerant: illo tempe omne opus bone actōnis in libro vite: et digna in cēlis donetur retributione.

Sed et qui ue. Beda. Magna deuotio et religio ostendit. cum per- uenieret ad tēplū p oim holocausta offerūt: n tū pro seipis: sed etiā p om- ni israel. i. pro eis qui iā domū reuersi fuerant. et pro eis qui adhuc exula- bantur. Distice aut illi veraciter et perfecte captiuitate dyaboli: qua pec- cādo tenebantur. pgnitendo euaserunt. qui se fixa iutentōne diuino serui- tio subdunt. qui totos se ab infimis abstractos: flama celestis desiderij ac- cendant. **Hoc est em holocausta.** i. tota incensa sacrificia dno offerre ni- chil nisi ei? volūtate i oibz cogitare l facere.

Obtulerunt. Nō tū pro se. Perfecte mētis iudiciū ē cū quis pro oī ilis imolat. i. p generali fidelij sospitate quasi vnitatis et fraternitatis memor. superne pietati supplicās.

Et eleuauerūt. Augustinus ornando varijs donarijs que rex et cō- siliarij et principes ei? miserant. ministros quoqz et sacerdotes illius ab oī- bus angustijs liberando. Distice populus et templum dei vnam et candē ecclēse figuram tenent. quam leuat esdras et filij transmigratōnis ablati de babilone sacris vasis. cū pēdicatores aggregant ei iuuante domino n. uos credentium populos honorabilem eam omnibus et terribilem exhi- b. nt. Idem cum eos quos exemplis in bona conuersatōne instituerit l ver-

ibi tribus diebus. Die autez quar- ta appensum est argentuz et aurū et vasa in domo dei nostri per ma- num remoz filij vīę sacerdotis: et cum eo eleazar filius phinees: cumqz eis iozaded filius iosue et noadaia fili? bennoi leuitę: iuxta numerum et pondus omnuz. De- scriptuz est omne pondus in tem- pore illo. Sed et qui venerant de captiuitate filij transmigratōnis obtulerunt holocausta deo israel: vitulos duodecim pro omi- populo israel: arietes nonaginta sex. agnos septuaginta septem. hir- cos pro peccato duodecim omnia in holocaustuz domino. Dederūt autem edicta regis satrapis qz erāt de cōspectu regis et ducibus tras- flumen. et eleuauerunt populum

bis vsqz ad celestium perceptōz premioz promouent vel prouebūt. leuāt populum in domum dei. qz magū et manētibz i supna patria. et peregrī nātibus adhuc i terra electis gaudiū faciūt.

Postqz zc. Beda. Hęc autem transgressio i malachia propheta ma- nifeste descripta. et prophētica autoritate redarguta est. quia de aptri- uitate reuersi taz principes et sacerdotes et leuitę qz reliquis popul? abie- cerunt vxores israeliticas que paupertate et labore vie et setus fragilitate confecte infirmate et deformatę erāt. et alie nigenas etate floren- tes et pulchrioris: vel potentum et diuitum filias duxerūt. Quod non de his qui tunc cum esdra venerant. s. de illis intelligenduz est qui cū 300 bābel et hieru iam dudū de captiuitate ascēderāt. Non enim poterant qz esdra venerant tam cito tanti ducis contemnerē doctrinā. vt necdum quibz mē- sibus in pñā demora- ti vxores suas relique- rūt et eterna s accepe- rint. de quozz nume- ro intelliguntur fuisse principes qui hoc faci- n? ad esdrā referentes. corrigere curarunt.

et domum dei.

C. IX.

Distquā autē hęc ppleta sūt accesserūt ad me principes: dicētes. Non ē se- paratus populus israel et sacerdo- tes et leuitę a populis terrarum. et de abominatōibus eorum: cha- nanę videlicet et ethęi et pherezęi et iebuzyęi et ammonitarum et moa- bitarum et egiptiorum et ammoz- reorum. Tulerunt enim de filiab? eorum sibi et filijs suis vxores. et commiscuerunt semen sanctuz cū populis terrarum. Manus etiāz principum et magistratum fuit i transgressione hac prima. Cumqz

^{† hereses. philosophicas sectas.} eorum sibi et filijs suis vxores. et

^{† catholice veritatis et pure actionis} commiscuerunt semen sanctuz cū

populis terrarum. Manus etiāz

principum et magistratum fuit i

transgressione hac prima. Cumqz

^{† s. lugubri habitu dolorem cordis significās. vt scz velocus aios oim ad penitentiā prouocarem} audissem sermonem istum i scidi

catholice veritatis et pure actōis errore cōtaminant. Peccata quoqz om- nia quibus ethnici polluantur. dū xpiani non erubescunt imitari. quasi per vxores alienigenas degenerant a semine verbi dei quo fuerant gene- rati. fm illud. Voluntarie genuit nos verbo. u. et. et quasi propbanā de filiabus exterozum sobolem procreant. dū illecebras errantiū secuti. puer- sos ex eis actus ad cūctoꝝ noticiā proferunt.

Nō ē se. Notandum est qz abducto israel in captiuitatem. i. decz tri- bus indifferenter pristino nomine. dūc tribus. i. iudas et beniamin ap- pellantur isrl. Populus ergo israel non hic ad distinctōnem iude et benia- min. x. tribus dicantur. s. ad distinctōne populozū terrarū generaliter po- pul? dei intelligitur: qui dignitatem celestis nois terrenoz societate pollu- it. Dū i malach. que esdra putat hebrei trasgressus ē iudas. et abominatio facta ē i hierusalē et i isrl. et vbi iudā dices manifeste prime transgressiois pplm i b pollutum significat. **P** vero addit. dispdat dñs mēgrm et discipu- lū et. pāpes et populū pollutos oñdit. et a pōitio scōꝝ eradicaōdos ēē ni- si penituerint. Et qz adiūgit offerētes mun? dno exercituz. admonet eos in cassum domino offerre qui se non timēt dyablos subdere.

Nō est separatus. Miranda fides principū et populū de captiuitate erati qui semē sanctū. alias gētes vocāt populos terraz vt significēt se qz nis de terra creatos i cēlis habitare. dū h ceteris i deum cēli credunt et ce- lestia ab illo bñficia plequi sperāt. vñ merito dolēt sanctificatōz suā ab- ominatōibz gētiū ēē inquinatā. et qd grauius ē pāpes qui corrigere de- buerāt primos errasse fatentur.

Scidi palliū. Beda. Per vestimenta solent opera d. signari qz

capitulum
pallium
fedi me
ad me
bum de
rum qui
Et ego so
criticum
flectat m
hio vlt
ne mea
uau ger
meas ac
et diti
eru dolo
te: quon
nplacae
eclum a
Sed es
uer vlg
abus no
reges no
manam r
duz et c
er in con
i die bac
et ad mon
catio nostr
nostrum v
reliqui: et
sancto eu
nostris b
bis vitan
stra: quia
tute nostr
us nostrer
miferico
rum: vt da
limaret do

induimur ad gloriā: si munda. vel lignominā si imunda. p. pilos capitis cogitatioel que d ocula cordis radice velut de interuis cerebri radicibz oriūtur: q̄ si recte sunt debet cōseruari. si autē repobe abscidi. **Uñ d̄ samue** le qui sanctus erat futurus ait genitrix. **Et nouacula non ascēdy super e. e.** Et apostolū iquit dominus. **Capillus de capite vñ. p. qz** omnes sanctorū cogitationes in eterna memoria sunt apud deū. **Peccator vero vt mūdari possit ab iniquitatibus suis. reprobal cogitationes. origines scz malomū operum abiciat necesse ē.** **Uñ de leprosus i leuitico** recepta sanitate inter purificationes alias omīs pilos carnis sugradere p̄cipitur. vt sic expiatus hostijs castra ingredi mereatur quia sic demū a vicis perfecte mundam. cum etiam cogitatus noxios expellit. **barba quoqz virilis sex et etatis inder. virtutem solet significare.** **Sedit ergo pallium et tunicaz pontifex ut subditos minus perfecta opera habere signat. z que a sua solitudine per penitentiam scindi. et in meliorem habitum necesse esset renouari: vellit capillos capitis: vt cogitationes prauas de corde extirpēt z nascituris vtilibus locum darent. **Uellit z pilos barbe vt i ipsi quas habere viderēt. virtutibus humiliarent. z parua ēe aut nulla etamie eterni arbitrij meminissent que vicis permixta essent. **Sedit merēs vt per lamēta penitentię veniam promerendā esse doceret.******

Conuenerunt Nota q̄z exempla doctorū iunāt. nihil se b̄ eisdz locut? ēē. s̄ t̄m̄ audito scelere lacrimasse. z turbā ad se deliū n̄ vociferādo: s̄ lacrimādo traxisse.

^{f quibus opera significantur. s̄ vel euulsi.}
pallium meum z tunicam: et euellere solitudines eius. z daret nobis spem in iuda z hierusalem. Et nunc quid dicemus domine deus noster post hec: Quia dereliquim? mandata tua que p̄cepisti in manu seruoꝝ tuozum p̄phetarū dicens. Terra ad quam vos igredimini vt possideatis eam. terra imunda est iuxta immundiciaz populozum ceterarumqz terraz abominatōibus eozum qui repleuerunt eam ab ore vsqz ad os coinqz natione sua. Nūc ergo filias v̄ras ne detis filiis eozum. z filias eoz ne accipiat filijs vestris: et non gratis pacē eoz z p̄spitatē eozū vsqz i eternū vt cōfortemi z cōedatis que bona sunt terrę: z heredes habeatis filios vestros vsqz in seculum. Et post omnia que venerunt super nos in operibus nostris pessimis. et in delicto nostro magno: quia tu deus noster liberaisti nos de iniquitate nostra: z dedisti nobis salutem sicut est hodie. vt non conuerteremur z irrita faceremus mandata tua. neqz matrimonia iugeremus cum populis abominatōnum istarū. Nunquid iratus es nobis vsqz ad consummatōem ne dimitteres nobis reliquias ad salutē. Domine deus israel iustus es tu: quoniam derelicti sumus q̄ saluaremur sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nostro. Non eniz stari potest corā te super hoc.

Hic ergo orāte deum et flente et iacente ante tēplum domini collectus est ad euz de israel ceteris grandissimus viro rum et mulierum pueroꝝqz. et

^{fletabitur deserta et inuia et exultabit i solitudo.}
eret solitudines eius. z daret nobis spem in iuda z hierusalem. Et nunc quid dicemus domine deus noster post hec: Quia dereliquim? mandata tua que p̄cepisti in manu seruoꝝ tuozum p̄phetarū dicens. Terra ad quam vos igredimini vt possideatis eam. terra imunda est iuxta immundiciaz populozum ceterarumqz terraz abominatōibus eozum qui repleuerunt eam ab ore vsqz ad os coinqz natione sua. Nūc ergo filias v̄ras ne detis filiis eozum. z filias eoz ne accipiat filijs vestris: et non gratis pacē eoz z p̄spitatē eozū vsqz i eternū vt cōfortemi z cōedatis que bona sunt terrę: z heredes habeatis filios vestros vsqz in seculum. Et post omnia que venerunt super nos in operibus nostris pessimis. et in delicto nostro magno: quia tu deus noster liberaisti nos de iniquitate nostra: z dedisti nobis salutem sicut est hodie. vt non conuerteremur z irrita faceremus mandata tua. neqz matrimonia iugeremus cum populis abominatōnum istarū. Nunquid iratus es nobis vsqz ad consummatōem ne dimitteres nobis reliquias ad salutē. Domine deus israel iustus es tu: quoniam derelicti sumus q̄ saluaremur sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nostro. Non eniz stari potest corā te super hoc.

Hic ergo orāte deum et flente et iacente ante tēplum domini collectus est ad euz de israel ceteris grandissimus viro rum et mulierum pueroꝝqz. et

Conuenerunt. z magna mutatio rerū p̄fidia p̄cipum multiluxuriam secuti sunt magno p̄cipe merēte z qd p̄ctōibz agēduz ēēt inuēte. pueniūt ad eū oēs q̄ timēt verbū dei q̄ trāsgressō res p̄niēdos eē minatur.

Scisso pal. B. Typice q̄ scisso indu mēto curuat genua z expandit manus ad deū. z fuis p̄cibus ac lacrimis plurimozum mentes ad penitentiā conuertit. xpm oñdit q̄ pro peccatis nostris an p̄ssionez. z in ipsa orauit. quiqz extensis in cinē maibus. idu mentū carnis suę vulneribus scindi z mortificari voluit. vnde. **Mortuus est p̄ peccata nostra. z c.** **Uñ apte i tpe sacrificij vespertini factū ē.** **Uñ qz dñs in fine seculi sacrificij suę carnis et sanguinis obtulit patri. z nobis i pane z vino offerre p̄cepit. Uñ qz ad finē veniēte sacrificio legali. sua nos p̄ssione liberauit. z a populis terrarū sepans celestes fecit. et sibi castos corde z corpe p̄cepit adherere. Uñ qz eius oīo qua se in s̄tū populo peccatorū sociat. dicit. **De me cō. z c.** **Humilitati redemptoris p̄gnit qui i similitudine carnis peccati. vt pctm̄ tolle ret. apparuit. vñ. De us m. d. m. q. m. de. l. a. s. m. Itē. De us tu sal in s. m. z d. m. a. t. non sunt ab. **Uñ qz delicta i se vel isipiētiam possit habere. qui fact? ē nobis sapientia a deo z iusticia et sanctificatio et redēptio. s̄ cām eoz q̄s saluare venerat in se suscipiens etiā ea q̄ illoz fragilitati veraciter conueniebāt misericordie in se trāsserre dignat? est.******

Curuani ge. z c. Parauit se per comp̄ctōz cordis. et affectōz corpis. vt dign? efficeretur auditu sup ne pietatis. z in h̄ verba oīois p̄cipit. **Cur**

videtur eius deuotionis et reliqui principes videntur fuisse consortes. cum dicuntur et ipsi finita synodo abiisse in domos patrum suorum. Si enim hoc non significat scriptura quid opus fuit scribere quod expleto colloquio esdras et principes familiarum in domos patrum suorum de septis templi abierunt: eos enim hoc fecisse nemo est qui nesciat. quid opus fuit addere. et omnes per noia sua cum de omnibus esset notissimus. nisi quod tales eos voluit itelligi quorum nomina et facta mento in memoria tenerentur ac posteris noscenda traderentur.

Et sederunt. Beda. Nota numerus ternarius esse mysticus.

Supra dictum est quod tribus diebus omnes conueniunt in hierusalem et nunc tribus mensibus decimo. scilicet undecimo: et duodecimo castigantur ab vxoribus alienigenis. Tres enim sunt virtutes sine quibus nemo saluatur. fides spes et caritas. Tercio tempore seculi venies christus in carne in mundum: gratiam nobis euangelij contulit. Primum namque tempus ante legem in patriarchis secundum in prophetis sub lege premissit. in tercio ipse cum gratia venit. et sua nos passione redimet. tertia die resurrexit. Per cuius gratiam: quia consortio ecclesie copulamur. et a viciis illecebris et purgamur. apte transmigrationis filij tribus diebus castigandi veniunt. et in tribus mensibus castigantur. cōpluerunt. Iuxta litteram quoque oportune laborauerunt. ut ante incipiam primi mensis ipsi omnes purgarentur. ut pascha et mensis ipsam in quo celebrandum erat: mundum et sancte celebraret. et annum mundum et sancte inchoarent et consummarent. Quod etiam nos omnibus annis in quadragesima pasche oportuit imitari. instante scilicet dominica resurrectione. mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus ut participes resurrectionis esse valeamus.

Et inuenti sunt. Beda. Aptant hebrei huic loco illud zacharie prophete. Et ostendit mihi dominus hierusalem sacerdotem magnum stantem coram angelo domini. et sathan stabat a dextris eius. Et paulo post et hierusalem erat indutus vestibus sordidis. et stabat ante faciem angeli. Et respondit angelus et ait ad eos qui stabant coram se dicens. Auferite vestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eum. Ecce abstuli iniquitatem tuam. et indui te mutatorijs. Et dixit. Ponite cydarium mundum super caput eius. Recte inquit stabat sathan a dextris eius ut aduersaretur. quia vera erat accusatio. ipse enim cum ceteris alienigenam duxit vxorem. Quod autem dicitur quod hierusalem erat indutus vestibus sordidis. tripliciter interpretatur. vel ob contumaciam illius. vel ob peccata populi. vel propter squalorem captiuitatis. Angelus autem ante cuius faciem stabat hierusalem. precepit ceteris angelis ut auferent ab eo vestimenta sordida. Quo facto. ait idem angelus. Ecce abstuli a te iniquitatem tuam. Hec sunt vestimenta sordida. et indui te mutatorijs. id est inquit coniugem copulam tibi. Quod autem sequitur. Ponite cydarium mundum

nomina sua. Et sederunt in die primo mensis decimi ut quererent re: Et consummati sunt omnes viri qui duxerunt vxores alienigenas vsque ad diem primam mensis primi. Et inuenti sunt de filiis sacerdotum qui duxerunt vxores alienigenas. de filiis iosue filij iosedech fratres eius. maasia et eliezer et iarib et godolia. Et dederunt manus suas ut eijcerent vxores suas et pro delicto suo arietem de vniuersibus offerrent. Et de filiis emmeranani et zebedia. Et de filiis serimasia et helia et semeia. iehiel et ozias. Et de filiis pbesur: elioenai: maasia. hismael. nathanael: iosabeth et belesa. Et de filiis leuitarum iosabeth et semei et celaia: ipse est calithaphathaia. iuda et eliezer. Et de cantoribus: eliasub. et de ianitoribus sellum et thelem et vri. Et ex israel de filiis pharos: remeia et ezia et melbia et miamim et eliezer et melchia: banea. Et de filiis beliam: mathania. zacharias et iehiel et abdi et rimoth et helia. Et de filiis

dam super caput eius: intelligi voluit sacerdotij dignitate. quia. scilicet ablatis peccatorum sordibus mundum habuerit sacerdotum. Sed intendum quod non scribit esdras hierusalem alienigenam duxisse vxorem: sed quosdam de filiis et fratribus suis. etc.

Et fratres eius. Beda. Cognati. scilicet non enim fratres eius germani in carne ea tenus vinere et voluptati operam dare poterant. cum centum et amplius annis essent transacti. ex quo cyrus regnare incipiens hierusalem et zorobabel cum transmigratione iuda et beniamin ad construendam domum domini hierosolymam remisit. Et dederunt. Beda. Primo vxores illicitas abiecerunt. et sic pro se arietem offerunt. ut ablato scelere mundi accederent ad altare. difficile enim est huius victimam deesse acceptam qui non prius reliquit culpam pro qua offert. vniuersis. Quis scite agere peruerse. d. b. f. Et quia filij israel tres fuere summi sacerdotis qui primi peccauerant. recte in corectionem sceleris arietem de gregibus offerunt ut significant quia se ipsos qui ductores populi: quasi duces gregis esse videbantur: a pristina vita mactare et purgatos digni presentia deo per meritum re vitas offerre dispo fuerant. Et dederunt manus. Beda. Nota quinta arte pugandi dya bolus fideles impugnet ut nullum eis tempus securi relinquat. Ecce enim qui ab aduersariis bus superari non poterant: vincebant hostes publicos edificato templo domini et dedicato. si vicebatur amore mulierum. nec tepla cordium vel operum suorum deo digna seruarent. Cuius rei temporibus manifeste figura com pletur. cum videmus animos fidelium multo periculosius nunc temptari intrinsecus a concupiscentia sua abstractos et illectos quam quondam temptabantur extrinsecus. cum imanis aduersarius contra eorum constantiam ferro et igne sciebat. Sed adert pietas domini. que sicut aduersus aperta furentium certamina virtute patientie tribuit. ita nobis contra subripientium laqueos blasphemiarum cautely custodiam dabit. Denique et hoc agente industria pontificis: qui timebant dominum cuncti compuncti sunt corde qui peccauerant. et eiecerunt vxores alienigenas. et sic expulsa turpitudine luxurie: redijt decus castimonie. et incivitate domini: eiecto rudere viciorum: respersi sunt flores et ornamenta virtutum.

Liber esdrę explici.

Si quis obijciat non esse scriptum quod filios adulterarum. sed ipsas tantum eiecerunt. quis supra se beniamin suggerere et dicere. Percutiam sedas cum domino deo in iudicio. et proijciam vniuersas vxores et eos qui de eis nati sunt: contumino subditum sit. Surrexit ergo esdras et adiurauit populum. principel sacerdotum et leuitarum et omnem israel ut facerent scdm verbum hoc. et iurauerunt. intelligat. quia si non proiecerunt filios. illa fuit causa quod cos docuerunt renunciare materne infidelitati. et consecratos domino per circuncisionem et hostiarum salutarem fidei sue et castitati sociauerunt. Dilige autem bona opera que inuita

temporalis comodi vel fauoris vel delectationis agimus aut inter mala sunt reputanda aut ab infima intentione secernenda et p. celesti tñ retribu-
 tione faciendā. Qui em̄ ieiunat orat et elemosinas dat vt videatur ⁊ lau-
 detur ab hominibus talis proles bone actōnis quasi de immunda geni-
 trice nascitur et ideo inter eos qui de babilone hierosolimā ascenderūt p-
 tem habere non potest. Qui em̄ in presenti mercedem recipit in futuro ca-
 rebit nisi auctor operis mentem ad meliora conuertens pro deo facere ce-
 perit: qd̄ p. laude facie-
 bat inani et quasi so-
 bolem indigne editay
 domino psecrans hic
 rosolime ciuem fecerit
 vt opus male inchoa-
 tum corrigens dignū
 faciat perpetua merce-
 de i. celestis.

Incipit liber Neemie.

C. . . . . I.

Uscōsolatoris domini
 vel consolatoris ad dno
 missi subaudiis.

Verba nee

mię filij belchie

Et factū ē in mē

Qui interpretatur spes eius.

se casleu anno vicesimo et ego erā
 in susis castro. Et venit ad me ana-
 ni vnus de fratribus meis ipse et
 viri ex iuda et interrogauit eos d̄ iu-
 deis qui remanserant et supererāt
 de captiuitate et de hierusalem. Et
 dixerunt michi. Qui remanserunt
 et derelicti sunt de captiuitate ibi
 i. mensis si videantur in pace esse
 i. prouincia in afflictioe magna
 i. hostium qui. Santos munire debuerāt.
 sunt et in opprobrio et murus
 i. qui dignos et ebēt inuolucere indignos ab ec-
 clesia arce.
 hierusalem dissipatus est. et i. porte
 i. incendio victorū
 eius combustę sunt igni. Cumq̄
 audissem verba huiuscemodi. sed i
 et fleui et luxi diebus multis: ⁊ ie-
 iunabam et orabam ante faciem
 dei cęli: et dixi. Quęro domine de
 us cęli fortis magne atq̄ terribilis
 qui custodis pacem et misericor-
 diam cum his qui te diligunt ⁊ cu-
 stodiunt mandata tua: fiant aures
 tuę auscultantes: et oculi tui aper-

Verba neemie.

Reda. Neemias iter
 p̄tatur cōsolator do-
 mini: vel consolator a
 domino. qui cū reno-
 uauerit muros hieru-
 salem. ⁊ populum ab
 hostibus liberatum i
 diuine legis obseruā-
 tia sublimauerit. p̄
 quia nomine et opere
 christum significat. q̄
 ait. Ego rogabo p̄res
 et alium paracitum
 d. v. De quo psalmi-
 sta ait. Edificans hie-
 rusalem dominus ⁊ c.
 Significat etiam san-
 ctos p̄dicatores q̄z
 ministerio sup̄erna no-
 bis consolatio presta-
 tur. vel dum post lap-
 sum peccati spem ve-
 nię et pollicitatōis pe-
 nitentibus pollicent̄
 quasi v̄rita ab hosti-
 bus hierosolimorum
 mentia restaurant.

Verba nee. Be.
 Dicitur q̄ verba eisdē
 q̄b̄ zorobabel et ihu-
 sca describit. deinde sua
 facta describit. h̄ ma-
 nifeste christus signifi-
 cavit. quia sacra scrip-
 turaz re nouauit. cap-
 tiuos in hierusalem re-
 duxit. domum domi-
 ni maioribus donis
 ditauit. ⁊ sublimauit.
 et duces ac p̄sides
 trans flumen eufrate

qui legem dei noscent constituit. et filios transmigratōnis ab yroibus et
 fernis castigauit. Renouauit enim christus sacram scripturam. quia quā
 scribē ⁊ pharisei per traditōnes fedauerant. vel iuxta litteram tantum in-
 telligi docebant. ipse spiritali sensu plenam ostendit. et nouum testamē-
 tum. in illo sancto spiritu per apostolos et apostolicos viros describit fecit.
 Eduxit populum de captiuitate babilonia ⁊ in hierusalē terram promi-
 sionis liberatum induxit. quia semel passus in cruce mundum sanguine re-
 demit. ⁊ descendens ad inferos veros inde israelitas ad menia superne ci-
 uitatis duxit. ⁊ gaudia promisse hereditatis eis includit. ⁊ quotidie fideles
 a perturbatōne mundi congregans ad consortiū ecclēsie regnūq̄z per bē-
 ne conuocat. Auxit ornatus templi auro et argento ⁊ valis preciosis que
 populus israel ⁊ principes persarum per eum miserant. quia i se credentes
 de vtroq̄ populo in ecclēsiā ducens claritate fidei et operis eorum hāc
 ornare ⁊ glorificare non desistit. Constituit duces et principes omni popu-

lo trans flumen qui legem dei noscerent ⁊ docerent. quia in ecclēsia q̄ flu-
 minē baptisimū abluta est. ⁊ flumē babilonium. i. perturbatōnem seculi flu-
 ctuantis fidei sinceritate transcendit apostolos euangelistas pastores po-
 suit et rectores. Castigauit filios transmigratōnis ab yroibus alienigenis
 quia illos qui professione fidei mundo renunciant. allecebris mundi serui-
 re prohibuit. Eiecit filios talium matrum de cętu transmigratōis ab yro-
 nibus alienigenis. ne forte adulti perfidiam sequerentur earum. non fidem

ti vt audias oratōne serui tui quā
 ego oro coraz te hodie nocte ⁊ die
 pro filiis israel seruis tuis: et con-
 fiteor pro peccatis filiorum israel
 quibus peccauerunt tibi. Et ego ⁊
 domus patris mei peccauimus:
 vanitate seducti sumus: et non cu-
 stodiimus mandatum tuum ⁊ ce-
 rimōnias ⁊ iudicia que p̄cepisti
 moysi famulo tuo. Vemento ver-
 bi quod mādasti moysi seruo tuo
 dicens. Cum transgressi fueritis:
 ego disperdam vos in populos. ⁊
 si reuertamini ad me et custodiat̄
 p̄cepta mea et faciatis ea. etiam
 si abducti fueritis ad extrema cęli
 inde congregabo vos et reducam
 in locum quem elegi vt habitaret
 nomen meum ibi. Et ipsi serui tui
 et populus tuus quos redemisti i
 fortitudine tua magna: et in manu
 tua valida. Obsecro domie sit au-
 ris tua attendens ad orationem
 serui tui. et ad oratōne seruorum
 tuorum qui volunt timere nomen
 tuum: et dirige seruum tuum ho-
 die: ⁊ da ei misericordiam ante vi-
 rum hunc. Ego enim eram pincer-
 na regis.

patrum. Opera enim
 nostra etiam que hoi-
 bus bona videntur si
 carnalibus delectatō-
 nibus permixta sint.
 si originem de conta-
 gio humani fauoris
 sumperint: reprobare
 docuit. nec conuenire
 illis qui mundum per-
 fecte relinquunt. et to-
 ta mēte ad ecclēsiā trā-
 seunt qui nō blandi-
 mentis tp̄alibus ener-
 uari sed aduersitatib̄
 exerceri. ⁊ ad requiem
 sep̄iā gaudēt p̄pari
 In mense cal.

Mensis casleu ipse ē
 quem nos decembres
 vocamus aquid hebze-
 os nonus. apud nos
 vltimus. Cuius nomē
 quod spes eius inter-
 pretatur bene congru-
 it votis ei⁹ qui ad mi-
 nas sanctę ciuitatis i-
 ten debet erigendas.
 Primus enim bonę
 actōis fundamentū ē
 spem habere de auxi-
 lio domini ad perfid-
 endum quod cupim⁹.
 In hoc mense natus
 ē dominus. cuius no-
 mine onge ante figu-
 rabatur q̄ in eo men-
 se verus neemias dñi
 desiderat⁹ a d̄ edifica-
 tōe ecclēsie ess̄ v̄t⁹.

Erā in susis. rē.
 Susis metropolis est
 persarū: sed tanta fir-
 mitate vt castrum cę-
 videatur. et interpreta-
 tur equitatio vel reuer-
 tens. que fidelibus cō-
 uenienter aptatur. est
 maxime qui de capti-
 uitate hierusalē curā
 gerunt. id ē. de salute
 eorū qui aliquādo p̄ i-

fidias dyaboli de ecclēsia rapti penitentes denuo p̄ grām dei sunt redacti
 tales enim sunt in reuerente castro. id est. in robore mentis. reuocate ab
 infimis ad v̄sidiū p̄ie celestis. ⁊ i. equitatio scōz cordiū q̄. s. portat̄ lesioe duz.
 Qui reman. B. D. h̄ sensus. q̄ em̄ remāserāt d̄ captiuitate. ⁊ si in
 pace ysari videbāt aico eis ex̄nte rege psaz q̄b̄ paulo añ eldā cū cplis mi-
 serat q̄ b̄iet p̄tātē i regione trās flumē. tñ i magna afflictioe mētis erāt ⁊ oppro-
 brio hostiū. q̄ adhuc sac̄e ciuitatis mur⁹ erat dissipatus. Tūc aut̄ merito i
 ecclēsia affliguntur ⁊ tristitia sedari p̄pugnantur sancti: cum q̄nq̄z resipiscen-
 tes a pctis vidēt. p̄ios adhuc subiacere vicij. ita vt p̄ negligētā eorū qui
 multū p̄desse poterāt: quali p̄ muros v̄b̄ dissipatę dyabol⁹ i ecclēia possit in-
 troire: qd̄ magi dolēd̄ ē si ⁊ ipi q̄ alijs doctna ⁊ exēplo p̄desse debuerāt exē-
 p̄iū mori v̄nēdo fūit. h̄ ē. portat̄ in flammis hostiū eē p̄stas: eos q̄ b̄n
 v̄nēdo ⁊ docēdo dignos i ecclēia elcōz iroducē. i. dignos arcē d̄buerāt. ⁊
 Fleui et luxi. Si vir sc̄us. V̄aricie luxurie cęto p̄p̄ vicioz i cędio p̄ie

in mense n...
 tarceris reg...
 te cum. Et...
 gi: et eram...
 ciem eius. V...
 re vultus tu...
 egrorum non...
 frustra: sed m...
 corde tuo est...
 mis: et dixi r...
 ue. Quare n...
 da ciuitas dō...
 structa ē: et p...
 igni: Et ait m...
 postulas: Et...
 ri ad regem. S...
 num: et si plac...
 faciē tuam: ⁊...
 am ad ciuitatē...
 et edificabo...
 ⁊ regina qu...
 q̄ ad quod...
 et q̄ reuer...
 vultum regis...
 tui ei tempus...
 videtur bonu...
 d̄i ad duces...
 vt traducant...
 in deam: ⁊ epi...
 stodem salu...
 gna vt tegere p...
 nures domus...
 ⁊ domum quan...
 Et dedit mibi...
 mei bonam me...
 ces regionis tr...
 eis epistolaz